

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Madsen, A. P.

Gravhøje og Gravfund fra Stenalderen i Danmark.

Vol. 2

Kjøbenhavn : Gyldendal, 1896-1900

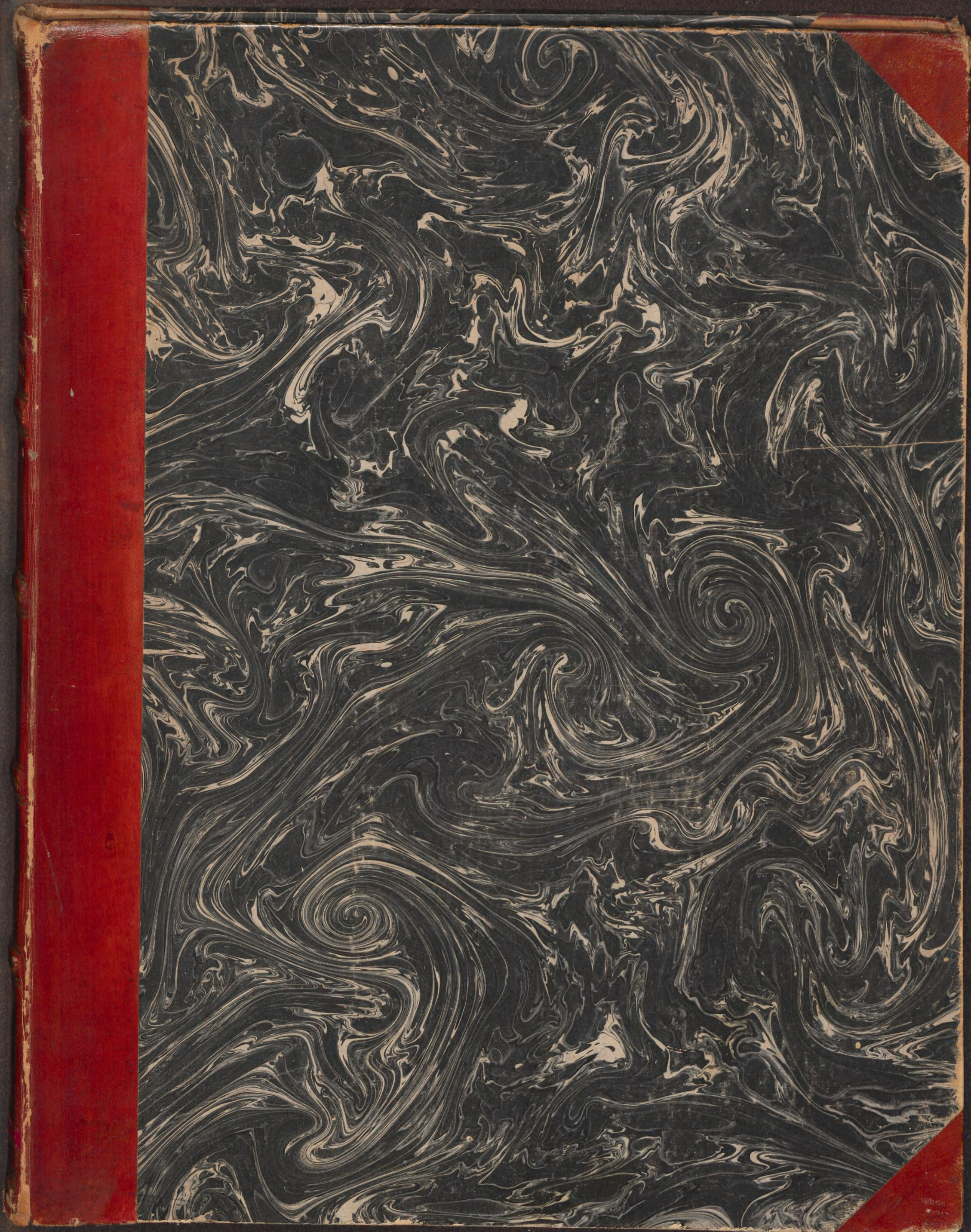
2 bd.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

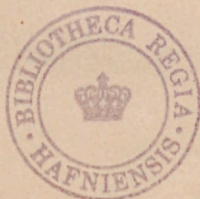

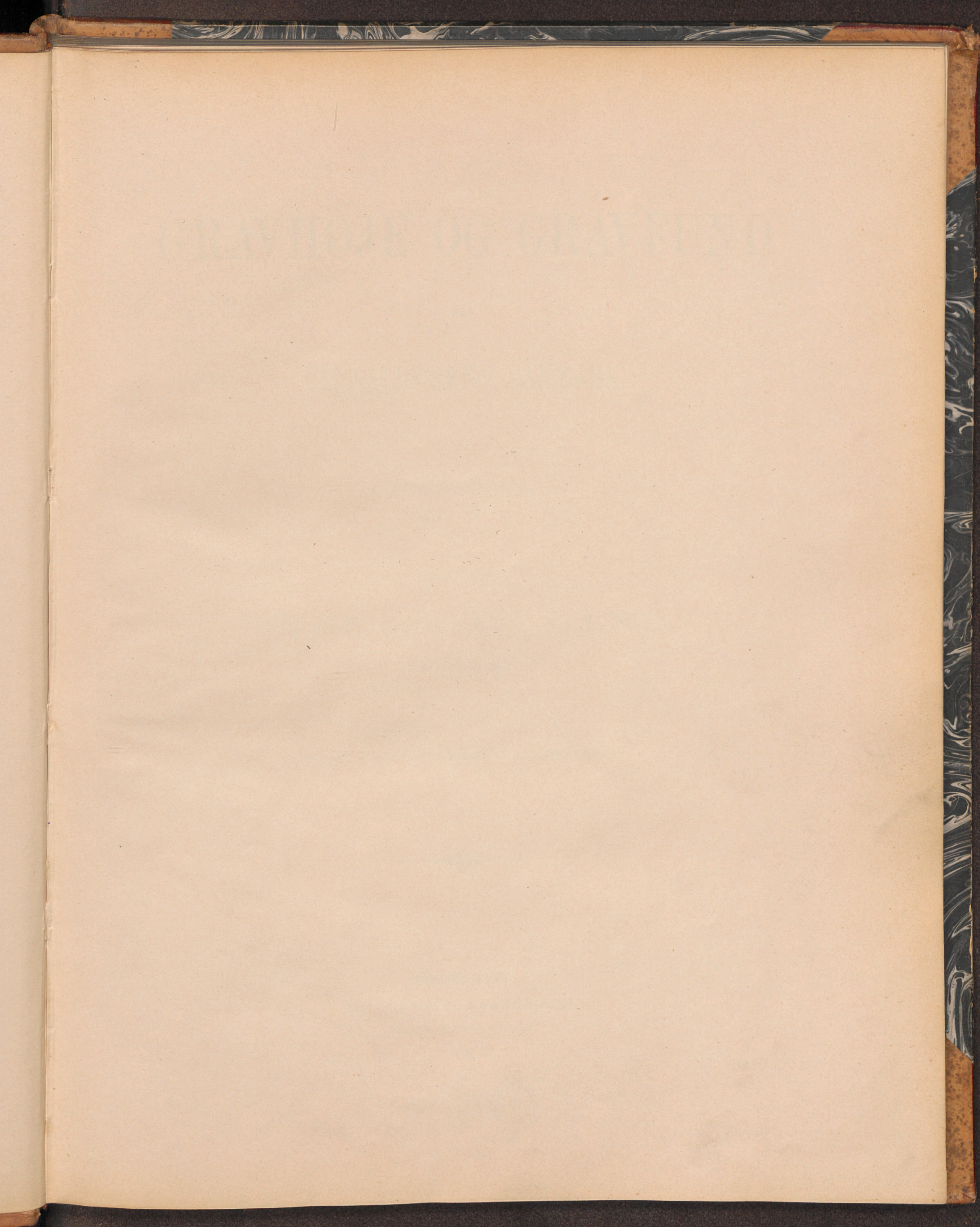
31, - 129 - Fol

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020580357

GRAVHØJE OG GRAVFUND

FRA

STENALDEREN I DANMARK.

AF

A. P. MADSEN.

ANDET BIND:

FYEN OG JYLLAND.

28 TAVLER.

UDGIVET MED UNDERSTØTTELSE AF CARLSBERGFONDET.

KJØBENHAVN.

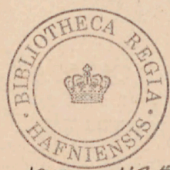
GYLDENDALSKE BOGHANDEL.

THIELES BOGTRYKKERI.

1900.

X

1974 G 1125

Idet jeg hermed afslutter 2det Bind af »Gravhøje og Gravfund fra Stenalderen i Danmark«, maa jeg udtale min varmeste Tak til Carlsbergfondet, for den mig ydede Understøttelse.

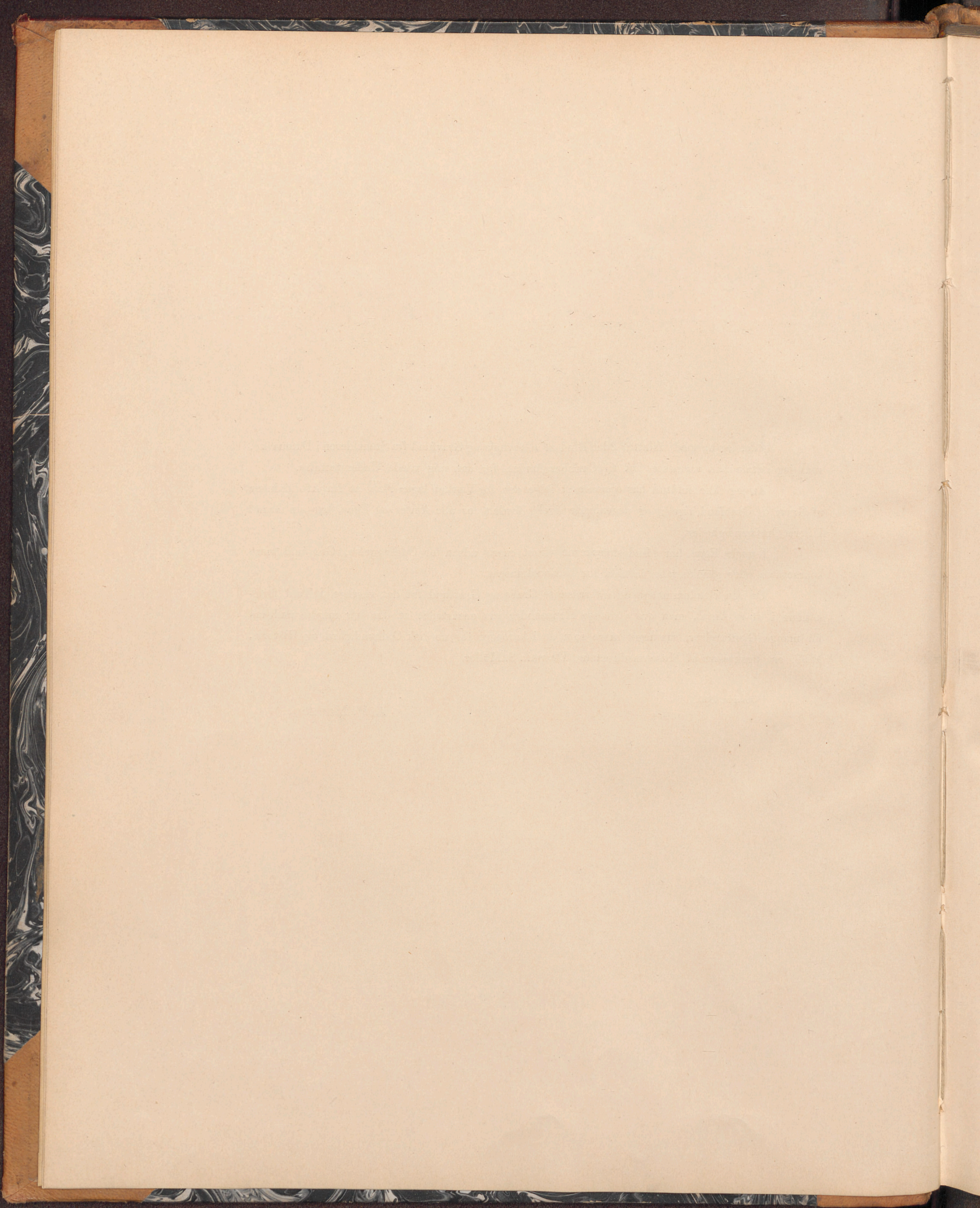
At jeg ikke fuldtud har opnaaet at følge den for Værket lagte Plan, at faa Afbildninger af Grave og Gravfund rigelig og nogenlunde ligelig fordelt for alle Amter og Egne, har sin Grund i flere Omstændigheder.

I nogle Egne har Mindesmærkerne været mere udsat for Ødelæggelse, Gravfund mere sparsomme eller ganske tabt, ialtfald for Nationalmuseet.

De saa ejendommelige og interessante Grave og Gravfund fra det vestlige Jylland forekomme i stort Antal, men ere i mange Henseender saa ensartede, at der her maatte undgaas for mange Gjentakelser, saameget mere som de i Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie, 1898, ere beskrevne af Museumsdirecteur, Dr. phil. S. Müller.

Januar 1900.

A. P. Madsen.

INDHOLDSFORTEGNELSE AF ANDET BIND.

Odense Amt.

Tavle I.

1. Gangbygning. Uggerslev. Matr. 14. Skam Herred.

Tavle II og III.

Fund i samme.

Tavle IV.

2. Dysse, Hjadstrup. Matr. 9. Lunde Herred.
3. Dysse, Bladstrup. Matr. 4. Hjadstrup Sogn. Lunde Herred.
4. *Dysse, Gyrrup. Matr. 3b. Hjadstrup Sogn. Lunde Herred.
5. Runddysse, Hjadstrup. Matr. 9. Lunde Herred.

Tavle V.

6. Langdysse, Rolsted. Matr. 36. Aasum Herred.

Svendborg Amt.

Tavle VI.

7. *Dysse, Bjerne. Matr. 22. Horne Sogn. Salling Herred.
8. *Dysse, Bjerne. Matr. 9. Horne Sogn. Salling Herred.
9. Dysse, Kistrup. Matr. 3a. Øster Hæsinge Sogn. Salling Herred.
10. *Dysse, Vester Auby. Matr. 63. Salling Herred.

Tavle VII.

11. Gangbygning, Svanninge. Matr. 7a. Salling Herred.
12. Runddysse, Jordløse. Matr. 21a. Salling Herred.

Tavle VIII.

13. *Langdysser, Katterø. Matr. 1a. Diernisse Sogn. Salling Herred.

Tavle IX.

14. *Langdysse, Lindeskov. Matr. 7a. Ellested Sogn. Vinding Herred.
15. Langdysse, Oldenborggaard. Tullebølle Sogn. Nørre Herred, Langeland.

Tavle X.

16. Dobbelt Gangbygning i Tvede Skov. Tranekjær Sogn. Nørre Herred, Langeland.
17. Langdysse, Herslev. Matr. 4b. Lindelse Sogn. Sønder Herred. Langeland.

Tavle XI.

18. *Langdysse, Humble. Matr. 7a. Sønder Herred. Langeland.
19. Langdysse, Humble. Matr. 12a. Sønder Herred. Langeland.

Hjørring Amt.

Tavle XII.

20. *Gangbygning, Gundestrup. Matr. 5a. Skræm Sogn. Øster Han Herred.
21. *Gangbygning, Gundestrup. Matr. 5a. Skræm Sogn. Øster Han Herred.

Thisted Amt.

Tavle XIII.

22. *Gangbygning, Kjettrup. Matr. 6. Vester Han Herred.
23. *Gangbygning, Ullerup. Matr. 6. Heltborg Sogn. Refs Herred.

Aalborg Amt.

Tavle XIV.

24. *Gangbygning, Suldrup. Matr. 7a. Hornum Herred.

Tavle XV.

25. *Langdysse, Sønderholm. Hornum Herred.

Randers Amt.

Tavle XVI.

26. *Gangbygning, Enslev. Nørre Herred.

27. *Gangbygning, »Ornehøj«, Kathjerg. Matr. 7a. Mariager Landsogn. Onsild Herred.

28. *Gangbygning, »Jordhøj«, Kathjerg. Matr. 7a. Mariager Landsogn. Onsild Herred.

Tavle XVII.

Fund i Gangbygning 27.

Tavle XVIII.

Fund i Gangbygning 28.

Tavle XIX.

29. *Gangbygning, Snæbum. Matr. 8a. Onsild Herred.

Tavle XX.

30. Dysse paa Stenvad Hede. Glæsborg Sogn. Nørre Herred.

31. Dysse, Østerballe. Matr. 2a. Hoed Sogn. Sønder Herred.

32. *Rundysse, Knebel. Matr. 27. Mols Herred.

Viborg Amt.

Tavle XXI.

33. Høj, Bøstrup. Matr. 9a. Ørslevkloster Sogn. Fjends Herred.

Tavle XXII.

Fund i Høj 33.

Ribe Amt.

Tavle XXIII.

34. Høj, Sønderskov. Folding Sogn. Malt Herred.

Tavle XXIV.

35. Høj, Brøndumdam. Matr. 3b. Brøndum Sogn. Skads Herred.

36. Høj, Brøndum Matr. 14a. Skads Herred.

Tavle XXV.

Fund i Høj 35.

Fund i Høj 36.

Tavle XXVI.

37. Høj, Skads Matr. 9. Skads Herred.

38. Høj, Villebøl. Matr. 11b. Ribe Herred.

Tavle XXVII.

Fund i Høj 37.

Fund i Høj 38.

39. Fund i en Høj, Skads. Matr. 8. Skads Herred.

40. Fund i en Høj, Kjærsig. Brøndum Sogn. Skads Herred.

41. Fund i en Høj, Guldager. Skads Herred.

Ringkjøbing Amt.

Tavle XXVIII.

42. Fund i Rishøj, Finnerup. Hannning Sogn. Bølling Herred.

43. Fund i en Høj ved Bukkjær. Matr. 8a. Assing Sogn. Hammerum Herred.

44. Fund i en Høj ved Skarrild. Hammerum Herred.

De med * betegnede Monumenter ere fredlyste under Nationalmuseet.

ODENSE AMT.

TAVLE I, II, III.

1. Gangbygning ved Uggerslev. Matr. 14. Skam Herred.

Paa en Gaardlod der hører under Grevskabet Gyldensten, var der i 1891 ved Sløjfning af en Høj, truffen paa en større Gangbygning. Forpagteren af Gaarden lod ved nogle Stenhuggere paabegynde Sprængning og Bortførsel af Stenene, men da dette kom til Godsforvalterens Kundskab, blev dette Arbejde standset, for at der af Nationalmuseet kunde blive foretaget en Undersøgelse.

Denne fandt Sted 1892 ved Udgiveren.

Ved Ankomsten til Stedet, vare to Sidestene af Kamrets bageste Væg, samt flere Stene i Gangen sprængte. Kun en Dæksten over Kamret, to over den inderste Del af Gangen, laa endnu paa deres oprindelige Plads. To Dækstene laa nedskredne i Kamret. Der maa have været endnu to eller tre Dækstene over Kamret, men som i ældre Tid ere borttagne.

Med Undtagelse af, at Fylden i det meste af Gangen var udrenset og efterseet af Stenhuggerne, laa ellers Fylden i Kamret og det inderste af Gangen urørt.

Kamret, der laa i Retning af O. S. O. til V. N. V., var 25' 2" langt, over Midten 7' 10" bredt. Højden var 5'. Formen var rectangulair, med to Stene for hver af Enderne. Bagvæggen har havt sex Stene, Forvæggen sex Stene.

Til Midten af Kamret førte fra S. S. V. en Gang, som mindst har havt fire Par Sidestene og flere Dækstene, men nu tildels var ødelagt af Stenhuggerne.

Gangen.

Ved den foretagne Undersøgelse fandtes paa Bunden inderst i Gangen Kranier og Knogler af sex Individuer. De laa tæt sammen og i en saadan Stilling, at Ligene maa være nedlagt i meget sammenbøjet Stilling.

Ved disse Skeletter fandtes af Flint:

- 1 sleben Smalmejsel,
- 1 flad sleben Mejsel,
- 8 andre Mejsler,
- 16 Flækker.

Af Ben:

- 2 Prene,

1 Naal, samt 3 afsaugede Hjortetakker. Ved den af Stenhuggerne forud foretagne Undersøgelse af Gangen, var fundet mange Skeletdele, samt:

- 1 Hulmejsel. Tavle II. Fig. 2,
- 5 Smalmejsler, den ene paa Tavle II. Fig. 4.
- 1 flad Mejsel,
- 14 Flækker, alt af Flint, samt
- 1 Benmejsel.

Kamret.

I den østlige Del af Kamret, naaede Fylden næsten til Undersiden af den Dæksten der endnu laa paa sin Plads, men aftog derefter i Tykkelse, navnlig mod den vestlige Ende af Kamret. Skeletterne eller Dele deraf, laa tildels i fire Partier.

A. I den vestlige Ende af Kamret, laa paa Bunden, nær Endestenene tre Skeletter. Derved fandtes nogle faa Flintflækker og en Benmejsel.

B. Omtrent midt i Kamret, paa Bunden udfor Gangen, laa en mindre Dyng af Haandstene, derimellem Brudstykker af en flad Slibesten med Slibebane paa de to Sider. Tavle III. Fig. 41. Under Stendyngen laa Menneskeknogler og Brudstykker af saadanne, paa en saadan Maade som om de vare skovlede eller skrabede sammen.

C. Fra Indgangen af var hele den østlige Del af Kamret, pakfuldt af Skeletter. Ofte laa Kranier ganske tæt ved Siden af og over hinanden, omgivet paa kryds og tværs af Laar, Arm og andre Knogler. Dette Lag dækkedes af et Stenlag, der mest bestod af flade Fliser. Derover var atter

D. Muld og Skeletter. Saavidt det under de givne Forhold var muligt at foretage nogen Optælling, har Antallet af højlagte Individer i Kamret været mindst 80. Ligesom forneden var her Kranier og Knogler af Mænd, Kvinder og halvvoxne Børn. Næsten ikke et eneste Kraniaum laa med Ansigtet opad. I Regelen laa Issen opad, flere Gange laa Ansigtet endog skraat nedad. Laar og Armknogler laa om Kraniet, som om Ligene var nedlagt siddende eller sammenbøjet og sunken sammen. En Del af den Uorden hvori det hele laa, skyldes vel ogsaa at det hele er sunken sammen.

I Kamret fandtes ialt af Gjenstande:

- 1 Hulmejsel uden Slibning. Tavle II. Fig. 1.
 - 1 flad, sleben Mejsel. Tavle II. Fig. 3.
 - 1 sleben Smalmejsel. Tavle II. Fig. 5.
 - 3 Brudstykker af Smalmejsler.
 - 2 bredeggede Pile. Tavle II. Fig. 11, 12.
 - 125 Flækker, enkelte afbildet paa Tavle II. Fig. 6—10. Alt af Flint.
 - 36 hele og flere Brudstykker af Benmejsler, Tavle II. Fig. 24 og Tavle III. Fig. 25—31.
- De ere tildannede af Spoleben (Radius) af Uroxe (*Bos urus*) eller maaske tildels af Tamoxe (*Bos taurus*).
- 14 hele og 9 Brudstykker af Benprene, tildannede af Faar (*Ovis aries*) eller mulig tildels af Ged (*Capra hirtus*). Tavle II. Fig. 13—15.
 - 10 Naale, hvoraf de 7 ere tildannede af Fugleben, deriblandt af Trane (*Grus cinerea*), Pibesvane (*Cygnus minor*) og Graagaas (*Anser cinereus*). Tavle II. Fig. 17.
 - 26 Takker af Krondyr (*Cervus elaphus*), mest blot afsaugede eller afbrækkede til Slagstokke. Tavle II. Fig. 19—21.
 - 1 afglattet og med Borehul forsynet Tak. Tavle II. Fig. 18.
 - 11 Hjørnetænder, 18 Fortænder og 1 Forkindtand af Vildsvin (*Sus scrofa*).
 - 2 Hjørnetænder af Hund (*Canis familiaris*) med Bærehul. Tavle III. Fig. 32.
 - 1 større øxeformet Ravsmykke. Tavle III. Fig. 33 samt enkelte hammerformede Ravperler. Tavle III. Fig. 34, samt flere Brudstykker.

1 lille Lerkar, Tavle III. Fig. 35 og Skaar af flere ornamenterede Lerkar, som Tavle III. Fig. 36—40.

Nationalmuseet. A. 11125—92.

Ben og Horn ere bestemte af Inspecteur H. Winge.

TAVLE IV.

2. Dysse, Hjadstrup. Matr. 9. Lunde Herred.

Kamret er 8' 4" langt, 6' 7" bredt af rectangulair Form, med Længderetning Syd til Nord. Af Sidestene ere tre mod Øst, to mod Vest, en tredje er her bortført, Endevæggen mod Nord har to og Væggen mod Syd to Stene med et Mellemrum for Indgangen. Hertil har fra Syd ført en kort Gang, hvoraf nu kun Sidestene mod Vest er tilbage.

Over Kamret er to Dækstene.

3. Dysse, Bladstrup. Matr. 4. Hjadstrup Sogn. Lunde Herred.

Kamret er 8' 8" langt, 6' 9" bredt, af oval Form med Indgang og en 10' 6" lang Gang fra Sydsydøst. Kamret har ti Sidestene, Gangen fire Sidestene paa hver Side. Over Kamret har været to Dækstene. Kun den ene er nu tilbage.

4. F. M. Dysse, Gyrup. Matr. 3b. Hjadstrup Sogn. Lunde Herred.

Kamret af firsidet mod Indgangen i Øst tilspidset Form. Fra Nord til Syd er Kamret 7' 6", Bagvæggen 8' 6", østlige Væg 5' 6". Af Gangen er kun en staaende og en væltet Sten tilbage.

5. Runddysse, Hjadstrup. Matr. 9. Lunde Herred.

Dyssen 40' i Tværmaal, omsat med Randstene. I den sydlige Halvdel af Dyssen er en 9' 4" lang, 5' 6" lang stensat Grav. Imod Sydsydøst er Indgang til Graven og udenfor denne en kort Gang, hvis vestlige Side er i Flugt med Gravens vestlige Væg.

En skreden Dæksten ligger over Graven mod Nord.

TAVLE V.

6. Langdysse, Rolfsted. Matr. 36. Aasum Herred.

Dyssen har Længderetning N. N. O. til S. S. V. Den er 88' lang, 28' bred, omsat med Randstene. Af disse er der mod Øst tolv staaende og nogle sprængte, mod Vest ti staaende og flere sprængte, ved sydlige Ende en staaende og en sprængt, ved nordlige Ende en omfalden og to sprængte Stykker.

Lidt sydlig for Dyssens Midte, er en firsidet stensat Grav, den sydlige Sidesten indfalden. Gravens Tværmaal er 5' × 6'. En større Dæksten over Graven. Indgang til Graven er mod Øst, hvor der er en Tærskelsten. Udenfor denne to Stene af Gangens sydlige Væg, som gaar i Flugt med Gravens Væg.

SVENDBORG AMT.

TAVLE VI.

7. F. M. Dyssekammer, Bjerne. Matr. 22. Horne Sogn. Salling Herred.

Kamret er af oval Form, med otte Sidestene og tre Dækstene. Det er $12\frac{1}{2}'$ langt, $7'$ bredt, Længderetning Øst til Vest.

En Indgang syntes at have været mod Sydøst.

8. F. M. Dyssekammer, Bjerne. Matr. 9a. Horne Sogn. Salling Herred.

Kamret med Længderetning Nordvest til Sydøst, er $5\frac{1}{2}'$ langt, $3\frac{1}{4}'$ bredt. Det har to Sidestene paa hver af Langsiderne, en Sten for nordvestre Ende, Udfor Indgangen mod Sydøst er en større, men lav Sten. Kamrets Højde indvendig $3'$.

Over Kamret en større Dæksten.

9. Dyssekammer, Kistrup. Matr. 3a. Hæssinge Sogn. Salling Herred.

Kamrets Længderetning er N. N. V. til S. S. Ø. Det er $7'$ langt, $3\frac{1}{2}'$ bredt, har to Stene paa hver af Sidevæggene, en for nordvestre Ende. Det er aabent mod Sydøst og derud for en Indgangssten paa hver Side.

En Dæksten ligger endnu paa sin Plads, en Dæksten maa være borttaget.

10. F. M. Dyssekammer, Vester Aaby. Matr. 63. Salling Herred.

Det rectangulaire Kammer har fire Sidestene, hvoraf den ene mod Syd er lavere. Det er indvendig $4'6''$ langt, $3'6''$ bredt. Over Kamret en stor Dæksten.

TAVLE VII.

11. F. M. Gangbygning, Svanninge. Matr. 7a. Salling Herred.

I en rund Høj »Skjerningehøj«, $86'$ i Tværmaal, $8'$ høj, er der midt i Højen et ovalt Kammer $11'6''$ langt, $7'6''$ bredt, $5'$ højt, med ni Sidestene og to Dækstene, Længderetning V. S. V. til Ø. N. Ø. Til Kamret fører fra Sydsydøst en $15'$ lang Gang med fem Sidestene mod Øst, fire mod Vest, en er her borttaget.

12. F. M. Runddysse, Jordløse. Matr. 21a.

Dyssen er $42'$ i Tværmaal, $5'$ høj. Imod Nord har den endnu næsten alle sine Randstene. Midt i Dyssen er et firsidet Gravkammer med fem Sidestene og en lavere Sten mod Syd. Kamret er $6'$ langt, $3'$ bredt. Over Kamret en Dæksten med nogle skaalformede Fordybninger.

TAVLE VIII.

13. F. M. Langdysser, Katterø. Matr. 1a. Diernisse Sogn. Salling Herred.

I Piptorn Skov ligger i Retning Øst til Vest, tre sammenbyggede Langdysser. Den nordligste 80' lang, 27' bred, den mellemste 70' lang, 30' bred, den sydligste 50' lang, 22' bred. Af de Randstene der har været Skjæl mellem den nordlige og mellemste Dysse ere nu kun to tilbage, ellers er en Del mindre Randstene tilstede, mange af dem væltede. Der er ialt sex Grave. Af disse har den nordligste Dysse to Grave der hver skjules af en større Dæksten. Den mellemste Dysse har tre Grave, de to vestligste ere firsidede, af Mandslængde. Over den vestligste er Dækstenen borte. Den østlige Grav er et femsidet Kammer med Indgang mod Syd. Derover en tildels afvæltet større Dæksten. Midt i den sydlige Dysse er en mandslang, firsidet Grav med Dæksten over.

TAVLE IX.

14. F. M. Langdysse, Lindeskov. Matr. 7a. Ellested Sogn. Vinding Herred.

Dyssens Retning er næsten Øst til Vest. Den er 78' lang, 25' bred, har tilbage syv og tyve Randstene, hvoraf en Del ere omfaldne. Der er fire Grave, der med Undtagelse af en midt i Dyssen ere meget forstyrrede. Denne midt i Dyssen er 6' lang, 4' bred, aaben mod syd, med Dæksten over.

15. Langdysse, Oldenborggaard. Tullebølle Sogn. Langeland.

Langdyssen med Retning Østsydøst til Vestnordvest er 63' lang, 26' bred. Syv og tyve Randstene ere nu tilbage, de fleste dog omfaldne.

I den vestlige Halvdel af Dyssen en 11' 4" lang, 8' 6" bred Grav, med elleve Sidesten. Graven er i den noget tilspidsede Ende mod Syd aaben og skjævt paa denne er en 8" lang Gang.

I den østlige Halvdel af Dyssen er en 5' 6" lang, 4' bred Grav med fem Sidestene. Graven er aaben mod Syd og hertil fører en 6' lang Gang hvis Vægge gaar i Flugt med Gravens Sidevægge, kun adskilt ved en lav, smal Tærskelsten.

TAVLE X.

Dobbelt Gangbygning i Tvæde Skov. Tranekjær Sogn. Nørre Herred. Langeland.

De to Gravkamre støder umiddelbart op til hinanden, kun adskilt ved en Sten. Længderetningen er Nordøst til Sydvest. Det nordøstlige Kammer er 22' langt, 6' 8" bredt. Det sydvestlige Kammer 15' 6" langt, 8' 3" bredt. Formen er afrundende for Enderne, Højden 4' 6". Til hver af Kamrene fører fra Sydøst en Gang, den sydøstlige 15', den nordligste 12' lang, yderst noget forstyrret.

Jordhøjen eller Dyssen i hvis Midte Gangbygningen har ligget er tildels ødelagt. Nogle faa Randstene er nu tilbage. Det har været en Langdysse, omtrent 65' lang.

17. Langdysse, Herslev. Matr. 4b. Lindelse Sogn. Sønder Herred. Langeland.

I en aflang Jordhøjning, der maa antages at være Rester af en Langdysse der har havt Retning Nord til Syd, er to Gravkamre. Afstanden mellem disse er 23'. Det nordligt liggende

Kammer er 9' langt, 6' bredt med Indgang mod Øst, og udenfor en Gangsten mod Syd. En tilsvarende nordlig Sten er borttaget. En Dæksten er tilbage.

Kamret mod Syd er 8' langt, 7' bredt. Indgangen er mod Øst og udenfor denne en tilspidset Gang hvis Sidestene, to paa hver Side gaar i Flugt med Kamrets Sidevægge og kun skilles fra disse ved to mindre Tærskelstene.

TAVLE XI.

18. F. M. Langdysse, Humble. Matr. 7a. Sønder Herred. Langeland.

Dyssen er 23' bred, nu 90' lang, men da begge Enderne ere afgravede, har den været noget længere. Længderetningen er Øst til Vest. Paa Dyssens Langsider ere endnu en Del Randstene, flere af disse dog omfaldne. Dyssen har fire Grave.

Mod Vest en Grav af rund Form $7' \times 5' 9''$ i Tværmaal. Indgangen er mod Syd. Udenfor denne to lave Stene.

I Østre Ende af Dyssen er en firkantet Grav, $8' 9''$ lang, 5' bred, Indgang mod Syd. En Dæksten over Graven mod Vest.

I Midten af Dyssen to firsidede Grave. Af den østligste er nu kun to Stene tilbage. Den vestligste er bedre bevaret og med en Dæksten.

19. Langdysse, Humble. Matr. 12a. Sønder Herred. Langeland.

Dyssen som paa Egnen kaldes »Kong Humbles Grav,« har Længderetning Syd til Nord. Den er 160' lang, $25\frac{1}{2}'$ bred, omsat med Randstene, hvoraf de fleste endnu ere paa deres Plads. Syv og tredive mod Vest, tre og tredive mod Øst, tre mod Syd og fem mod Nord. Enkelte ere væltede.

Lidt syd for Midten af Dyssen er en firsidet Grav, 6' lang, 4' bred. Indgang mod Øst, hvor der dog er en mindre og lav Sten. Over Graven en Dæksten.

JYLLAND.

HJØRRING AMT.

TAVLE XII.

20. F. M. Gangbygning, Gundestrup. Matr. 5a. Skræm Sogn. Øster Han Herred.

Hovedkamret er $10\frac{1}{2}'$ langt, 8' bredt, med otte Sidestene og en Dæksten. Imellem to af Kamrets Sidestene mod Nordøst er et $2\frac{1}{4}'$ bredt Mellemrum, hvorved dannes Adgang til et Sidekammer $7\frac{1}{2}'$ langt, $3\frac{3}{4}'$ bredt med fem Sidestene og en Dæksten.

Til Hovedkamret fører fra Sydøst en $10\frac{1}{2}'$ lang Gang med 3 Sidestene paa hver Side. Inderst er tre mindre Dækstene.

Gangbygningen ligger i den sydøstlige Halvdel af en rund Høj, 52' i Tværmaal med tredive Randstene. Kun nogle faa ere bortførte.

21. F. M. Gangbygning, Gundestrup. Matr. 5a. Skræm Sogn. Øster Han Herred.

Gangbygningen ligger i den sydøstlige Halvdel af en rund Høj, der er 70' i Tværmaal. Af Randstene er nu tredive tilbage. Kamret er fra Nordøst til Sydvest 38' langt, over Midten 8' bredt, smallere mod begge Enderne. Det har ti Sidestene paa hver af Langsiderne, en Sten for hver Ende. Der er ti Dækstene, tildels nedskredne i Kamret.

Fra Sydøst fører til Kamret to Gange. Af den nordlige Gang er Sidestenene af den ene Væg borte.

Optil og udenfor den vestlige Bagvæg, er bygget et mindre Kammer, $5\frac{3}{4}'$ i Tværmaal med en Dæksten.

Udfor den nordlige Gang er, imellem Bagvæggens Sidestene, et lidt over 2' brudt Mellemrum. Herfra fører en ikke udgravet 6' lang Gang, dækket af to Overligger, ind til et Gravkammer, $5 \times 4'$ i Tværmaal.

THISTED AMT.

TAVLE XIII.

22. F. M. Gangbygning, Kjetterup. Matr. 6a. Vester Han Herred.

Gangbygningen ligger i den østlige Del af en rund Høj »Klovenhøj«, den er 60' i Tværmaal, 12' høj. Af Randstene om Højen er nu tredive tilbage. Kamret der er af rectangulair Form, er 10' 10" langt, 7' 6" bredt, 4' 6" højt. Det har to Dækstene.

Fra Øst fører til Kamret en 15' lang Gang.

23. F. M. Gangbygning, Ullerup. Matr. 6. Heltborg Sogn. Rets Herred.

Gangbygningen ligger omtrent midt i en rund Høj, der er 90' i Tværmaal, 14' høj.

Kamrets sydlige Ende er forstyrret — ved at man uvist naar har gravet ind fra Syd, nedbrudt og borttaget Endestenene og vistnok en Dæksten for at komme ind i Kamret. Høj og Kammer henlaa saaledes i 1875, før endnu Gangen var opdaget.

Senere er denne Ende af Kamret restaureret, men paa en saadan Maade, at det er kjendelig, det ikke er den oprindelige Bygning.

Kamret har været c. $22\frac{1}{2}'$ langt, der er 7' 6" bredt og saa højt at man omtrent kan staa oprejst i det. Fire Dækstene ligge paa deres oprindelige Plads.

Til Kamret fører fra Syd en $17\frac{1}{2}'$ lang Gang.

Udfor Indgangen er mellem to af Bagvæggens Stene, Adgang til et Bagkammer 6' 6" i Tværmaal med en Dæksten.

AALBORG AMT.

TAVLE XIV.

24. F. M. Gangbygning, Suldrup. Matr. 7a. Hornum Herred.

Gangbygningen ligger i den sydvestlige Halvdel af en rund Høj, der er 55' i Tværmaal, 10½' høj, af Randstene ere femten tilbage.

Kamret med Indgang mod Sydøst, er 23½' langt, over Midten 7' 6" højt. Det har fjorten Sidestene og fem Dækstene. Der er Rester af en kort Gang mod Sydøst.

Midt i bageste Væg er mellem to af Sidestenene Adgang til et Bagkammer, 4 × 3½' i Tværmaal. Derover en Dæksten.

TAVLE V.

25. F. M. Langdysse, Sønderholm. Hornum Herred.

Dyssen, der har Længderetning Nordnordøst til Sydsydvest, er 166' lang, 30' bred, med de fleste Randstene bevarede. Paa vestre Langside enogtyve, østre Langside tyve, nordre Ende to og sydlige Ende tre Stene.

Lidt nord for Dyssens Midte er et sexsidet Gravkammer, 9' i Tværmaal, med en Dæksten.

RANDERS AMT.

TAVLE XVI.

26. F. M. Gravkammer, Enslev. Nørre Herred.

Gravkamret er 7' 8" langt, 4' bredt, med fem Sidestene og en Dæksten. Den har Indgang mod Sydvest, hvor der er en Tærskelsten og udenfor denne en 6' lang Gang.

Gravkamret ligger i en rectangulair Høj, 40' lang, 31' bred. Højen har Randstene.

27. F. M. Gangbygning, Katbjerg. Matr. 7a. Mariager Landsogn. Onsild Herred.

En rund Høj »Ormehøj«, 48' i Tværmaal, 3' 6" høj, undersøgtes i 1890 af afd. Museums-assistent V. Boye.

Højen indesluttede en Gangbygning, hvis Hovedkammer laa midt i Højen. Dette var 16' langt, over Midten 8' 2" bredt, 3' 5" højt, med ti Sidestene.

Aabningerne mellem disse var udfyldte med flade Stenfliser. Ovenpaa Sidestenene har været lagt større Stene paa Fladen, for at forhøje Kamret. Flere af disse vare dog borttagne i nyere Tid. Kamrets Bund var brolagt, med større og mindre flade Stenfliser, der vare omhyggelig passede sammen, og hvilede paa den naturlige Undergrund, Sand og Grus.

Over Kamret har vistnok oprindelig været fire Dækstene; da Undersøgelserne fandt Sted, laa kun en Dæksten stærkt nedskreden og Brudstykke af en anden.

I den noget buede Bagvæg, er der en Aabning ind til et mindre Kammer, der var dækket med en stor flad Sten. Bunden var brolagt med større Stenfliser.

Til Hovedkamret fører fra Øst en 16' lang Gang. Da Ejeren i sin Tid begyndte paa Udgravningen var Gangen yderst lukket med en flad Sten.

Saa vel Hovedkamret som det mindre Kammer var fyldt med sort, fed Muld, blandet med større og mindre Stene. Oldsaglaget paa Bunden havde en omtrentlig Tykkelse af en Fod. Af Knogler var der ingen Spor, hvorimod rundt om smaa Stykker Trækul. I Kammeret indenfor Gangen var et tyndt Lag ildskjærnet Flint.

Af Oldsager fandtes i Hovedkamret navnlig i dettes nordlige Del:

1 flad, rund Stenskive med Hul i Midten. Tavle XVII. Fig. 13.

5 Spydblade. Fig. 1—5.

Odden af et Spydblad.

1 sleben Øxe. Fig. 6.

3 Pilespidser. Fig. 10—13.

1 Tværpil. Fig. 9.

3 Flækker. Fig. 7—8.

Alt af Flint.

1 halvmaanedannet Ravperle. Fig. 17.

Flere Ravperler. Fig. 14, 15, 18.

Brudstykker af to eller tre Lerkar, det ene Fig. 19.

I det lille Bagkammer fandtes:

2 Ravperler, den ene ringdannet. Fig. 16.

Nationalmuseet A. 9709—27.

28. F.M. Gangbygning, Katbjerg. Matr. 7a. Mariager Landsogn. Onsild Herred.

Paa samme Lod som 27 ligger en Høj »Jordhøj«, som Ejeren 1890, fra Toppen begyndte at udgrave og derved opdagede Kammeret til en Gangbygning.

Paa Nationalmuseets Vegne foretog Museumsassistent V. Boye og Kaptajn Daniel Brunn en Undersøgelse.

Højens Tværmaal er 73', Højden 11'.

Ovenover Gangbygningen bestaar Højfylden af mørk Lyngjord, hvori findes en Del Rullestene.

Bagvæggen af Kamret er midt i Højen, saa at Kammer og Gang komme til at ligge i Højens sydlige Halvdel.

Paa det Sted mod Nord, hvor Ejeren opdagede Kamret, var dette ompakket med større og mindre Rullestene, samt en Mængde ildskjærrede Flintskjærver.

Kamret har syv store Sidestene, hvis nederste Ende staa paa den naturlige Undergrund, gult, grovt Grus. Sidestenenene ere stillede i en skjæv Syvkant, alle Mellemrum og Aabninger udfyldte med flade Stenfliser. I det sydlige Hjørne af Kamret, var dannet en Slags Niche, idet der her var en Aabning mellem Sidestenenene. 2' over Bunden var indstukken en tyk Stenflise, som en Slags Hylde. Imellem de flade Stenfliser i Nichens Bagvæg var flere Steder indstukken sammenrullet Birkebark.

Kamret er 10' langt, 8' bredt, 6' højt. Det er dækket med to store Overligger.

Fra Kamret udgaar i sydsydøstlig Retning en ca. 18' 6" lang Gang, der inderst har en Tærskelsten, og 3' fra yderste Ende en kantstillet flad Sten. Fra denne til Kamret er fem Dækstene.

Med Undtagelse af det saakaldte Oldsaglag, c. 1' tykt paa Bunden, var Kamret ellers jordfrit. Over Oldsaglaget og tildels i dette, laa Stykker af Træstammer, Grene og Planker, samt et gult pulveragtigt Lag, formentlig Levninger af animalske Bestanddele.

Af Oldsager fandtes:

TAVLE XVIII.

Ved den østlige Hjørneste i Kamret, tæt ved Gangen:

1 Flintflække, Fig. e; tilhuggen i Kanterne og butslidt for Enderne.

1 Lerkar Fig. f.

Ved den vestlige Hjørneste:

Skaar af et Lerkar med Stregeornamenter, Fig. i,

Brudstykke af et grovt Lerkar,

Ildsprængt Stykke af et Flintspyd.

1 Flintdolk, Fig. b.

Udfor Mellemrummet imellem 1ste og 2den Sidesten fra Vest i nordre Væg:

1 Landsespids af Flint, Fig. c.

Opad den vestlige Sidesten i nordre Væg:

1 urtepotteformet Lerkar med Bueornamenter, Fig. g,

Skaar af et Lerkar med krusede Ornamenter, Fig. h,

1 Landsespids af Flint, Fig. d.

Endvidere fandtes Brudstykker af en Flintdolk og to Skaar af et grovt Lerkar.

Gangen var indenfor den kantstillede Lukkesten fyldt med mørk Lyngjord, som længere inde dog langt fra naaede til Dækstenene.

I Gangen fandtes en Flintdolk, Fig. a.

De omtalte Levninger af Træ som fandtes i Kamret har Dr. phil. Rostrup bestemt som Birk, Bævreasp og Hassel.

Nationalmuseet A. 9683—95.

Til Gangbygningerne 27 og 28 ere benyttede Kaptain Daniel Bruuns Opmaalinger.

TAVLE XIX.

29. F. M. Gangbygninger, Snæbum. Matr. 8a. Onsild Herred.

I 1895 lod Ejeren søge efter Sten i en paa Lodden liggende stor Høj, og traf Arbejderne ved denne Lejlighed paa Indgangen til en Gangbygning. Efterat have fjærnet den Fyld der laa yderst i Gangen, trængte man ind i Kamret, men fandt dette tomt.

For Nationalmuseet foretages kort Tid efter ved Museumsassistent Sarauw en Undersøgelse.

Ved i Foraaret 1896 fremdeles at søge efter Sten, traf man Syd for den først opdagede, atter paa Indgangen til en Gangbygning.

Undersøgelsen af denne foretoges af Udgiveren.

Den runde Jordhøj, som indeslutter Gangbygningerne er ret anselig; 128' i Tværmaal, 24' høj. Gangbygningerne ligge i den østlige Halvdel af Højen, begge med Indgang og en lang Gang mod Øst. Afstanden mellem Gangene er 14'.

Kamret i den først opdagede Bygning mod Nord, har en oval mod Nord tilspidset Form. Det er $12\frac{3}{4}$ ' langt, 9' 3' bredt, 5' 4" højt, med otte store Sidestene og tre Dækstene.

Gangen dertil er 17' 5" lang, med fire Sidestene mod Nord, fem mod Syd. Gangen har fem Dækstene. Der er en Tærskelsten yderst og en inderst i Gangen.

Saavel Kammer som Gang er næsten overalt brolagt med Haandstene og flade Stenfliser.

Det mod Syd liggende Kammer er af rund Form, 11' 4" langt, 11' bredt, fra 6' til 6' 5" højt. Det har syv Sidestene og to Dækstene, hvoraf den mod Syd er usædvanlig stor.

Gangen er 24' lang, med syv Sidestene paa hver af Siderne og med fem Dækstene. De to yderste Par Sidestene ere uden Dækstene. Der er en Tærskelsten inderst og en ved tredje Par Sidestene udefra. Gangen er brolagt med Haandstene, Kamret dels med Haandstene, dels med flade Stenfliser.

I begge Kamre er Mellemrummene mellem Sidestene udfyldt med flade Stenfliser.

I begge Kamre og Gange, var med Undtagelse af den yderste Del af Gangen, ikke nogen egentlig Jordfyld.

I Gangen til det nordre Kammer fandtes $9\frac{1}{2}$ ' inde, ved søndre Væg, Underkjæben af af et Menneske, samt nogle faa Ben. Længere inde laa ved nordre Væg en Del Menneskeben.

I Kamret naaede Brolægningen ikke helt ind til Sidestene og her laa tæt op til disse, Hjærneskaller, Rør og Fodknogler mellem hverandre. De fleste Ben vare meget møre, mange forvandlede til en grødagtig Kalkmasse. En saadan Kalkmasse kunde ogsaa danne en Skorpe paa Sidestene. Udfor Gangen i Midten af Kamret var en Stenlægning af en halv Snes flade Fliser. Under Fliserne laa Dele af et Skelet, som syntes at ligge i udstrakt Stilling. Herved fandtes et Flintredskab. (Flækkeskraber eller Ildsten).

I den nordlige Del af Kamret laa en større Stenflise, der dækkede over nogle faa møre Benstumper.

Nær Tærskelstenen fandtes to Flintflækker, den ene med Tilhugning langs Kanterne.

I Gangen til det sydlige Kammer laa ovenpaa Brolægningen to meget opløste Skeletter i udstrakt Stilling med Hovedet ind mod Kamret.

I Kamret laa ovenpaa Brolægningen, flere Steder et tyndt Lag af ildskjornede Flintskjærver, derefter Jord og Knogler, navnlig mod Vest og Nordvest dækket af flade Stenfliser. Andre Steder laa Knogler og Kranier frit, eller der kunde ligge enkelte ovenpaa de øverste Stenfliser. Flere Steder var der større Partier af den grødagtige Kalkmasse, som ogsaa fandtes i det nordre Kammer. Der fandtes Levninger af mindst tolv Skeletter. To Individier laa udstrakt omtrent midt i Kamret med Hovedet mod Bagvæggen, de øvrige har været anbragt rundt om ved Væggene, flere af dem med Ryggen opad denne, hvad den omtalte Kalkmasse opad Væggen tyder paa.

Af Gjenstande fandtes i Kamret, Skaar af tre Lerkar, en Flækkepil af Flint, samt et Stykke Rav.

TAVLE XX.

30. Dysse paa Stenvad Hede. Matr. 6c. Glæsborg Sogn. Nørre Herred.

Ovalt Gravkammer, 11' 8" langt, 7' 6" bredt med Indgang mod Øst. Det har ni Sidestene, hvoraf den ene ved Indgangen er lavere. Over Graven to Dækstene, en er afvæltet.

31. Dysse, Østerballe. Matr. 2a. Hoed Sogn. Sønder Herred.

Kamret er $7' \times 6'$ i Tværmaal. Det har fem Sidestene, derover en stor Dæksten. Ved Indgangen mod Sydøst er en Tærskelsten, udenfor denne to Par Gangstene.

Kamret ligger midt i en Runddysse, $32'$ i Tværmaal. Af Randstene er kun en tilbage.

32. F. M. Runddysse, Knebel. Matr. 27. Mols Herred.

Dyssen er $50'$ i Tværmaal, med en tæt Række rundt om Dyssen af store og høje Randstene, hvoraf de fleste endnu staa paa deres oprindelige Plads.

I den østlige Halvdel af Dyssen er et Gravkammer, $7\frac{1}{2}'$ i Tværmaal, med fem Sidestene og en Dæksten. Det har Indgang mod Østsydøst og udenfor denne er et Par Gangstene.

VIBORG AMT.

TAVLE XXI og XXII.

33. Høj, Bøstrup. Matr. 9a. Ørslevkloster Sogn. Fjends Herred.

Ejeren af ovennævnte Lod begyndte i 1898 paa Udgravning af en stor Høj, dels ved at grave ind fra Øst, dels ved at grave ned fra Toppen og traf derved dybt nede i Højen paa Østerskaller og derunder paa en Sten, som han antog maatte være Dæksten over en Grav.

Da Lærer Fischer i Lund fik dette at vide, formaaede han Ejeren til at overlade Nationalmuseet den videre Undersøgelse.

Denne fandt derefter Sted i Lobet af Sommeren 1898.

Det var en rund Høj, $67'$ i Tværmaal, $14'$ høj.

Paa Bunden midt i Højen var en stensat Grav, med Længderetning Syd til Nord. Graven var $10' 8''$ lang, over Midten $3' 10''$ bred, indvendig Højde $2' 10''$. Den havde paa hver af Langsiderne fire paa Højkant stillede Stene, en Sten for nordre Ende. For vestre Ende var to Stene sat med et Mellemrum, saa at der dannedes en Indgang, udenfor denne to Indgangsstene.

Over Grav og Indgang laa fem Dækstene, de fire temmelig flade, den over nordre Ende af Graven noget tykkere. Omtrent midt over Graven var yderligere en flad Sten.

Over Dækstenene og udenom Sidestenene, var med Undtagelse af udfør Indgangen, hobet et fodtykt Lag af Østersskaller, alle af aabnede, fuldvoxne Østers. Der var ikke Spor af andre Skaller, Ben eller sligt. Dette Materiale er vel benyttet istedetfor den ofte forekommende Pakning af Flintskjærver og Haandstene. Indtil en Højde af $6'$ bestod Højfylden af sandet Muld, derover kom et $6''$ tykt Lag af Skaller, der mest bestod af Brudstykker af Østers, Cardium og enkelte Strandsnegle. Den øverste Del af Højen var kjendelig opført af Lyng eller Græstørv, med de i Højfylden forekommende mørke Striber.

Graven var næsten til Dækstenens Underflade, fyldt med Sand. I Gravens nordøstlige Hjørne var svage Spor af to Skeletter.

Nær Gravens Bund fandtes:

i det nordvestlige Hjørne, ved a, et lille bægerformet Lerkar, ved b, et cylinderformet Lerkar med bred, flad Overrand.

I Hjørnet mod Nordøst ved c et noget udbuget Lerkar med bred Overrand.

I Midten af den østlige Langside ved d, et cylinderformet Lerkar med bred Overrand.
Mod Syd, indenfor Indgangen ved e, et lignende Lerkar.

I den sydlige Halvdel af Graven ved f, et mindre, svagt udbuget Lerkar, tæt derved ved g, Skaar af et lille bægerformet Lerkar, nær derved fandtes en Gjenstand af ubekjendt Bestemmelse. Den er forarbejdet af den underste tykke Ende af et Hjortehorn, den tykke Del korsvis, ovalt udhulet, Øjentakken udhulet i hele sin Længde.

Nationalmuseet.

RIBE AMT.

TAVLE XXIII.

34. Høj ved Sønderskov, Folding Sogn. Malt Herred.

Da der ved den paabegyndte Sløjfning af en Høj paa Gaardens Marker var truffen paa Urner med brændte Ben, gav dette Anledning til, at der af Ejerinden Fru Momme blev tilbudt Nationalmuseet at foretage en Undersøgelse. Denne fandt Sted i 1890.

Højen har været rund, ca. 32' i Tværmaal, 5' høj. Et større Parti af den nordlige og sydlige Del var afgravet, og var det i den sydlige Del af Højen, at der var fundet flere Urner med brændte Ben.

A. Midt i Højen, 2' dybt var et Lag af mindre Stene 8' langt fra Øst til Vest, 4' bredt. Omtrent midt paa dette Stenlag ved a, laa et 11" langt Spydblade af Flint, med Spidsen mod Vest. I det sydøstlige Hjørne ved b laa et stærkt opskjærpet mindre Flintspyd.

Over Stenlaget var hobet en Dynge af Haandstene.

B. $\frac{3}{4}$ ' dybere og helt nord for Stenlaget fandtes en Ravskive med Hul i Midten.

C. Midt i Højen, lige under Stenlaget, var en Undergrav anbragt ved Nedgravning $1\frac{3}{4}$ ' under Højbunden og Markens Overflade. Graven var i Øst til Vest, 7' lang, $2\frac{3}{4}$ ' bred. Der var sat om Graven, tre Sten mod Nordvest, tre mod Sydøst. Mod Syd midt i Graven, laa paa dennes Bund en Øxhammer af Sten, Fig. 1. I Gravens østlige Ende ved 2. Fig. 2, en tyk sleben Flintøxe, ved 3, Fig. 3, en flad sleben Flintmejsel, og ved 4. Fig. 4, en Flintflække.

Nationalmuseet A. 9840—46.

TAVLE XXIV.

35. Høj, Brøndumdam. Matr. 3b. Brøndum Sogn. Skads Herred.

Midt i en rund Høj, der var 38' i Tværmaal, 3' høj, var en Undergrav, hvis Bund laa 9" under Højen. Længderetning af Graven Øst til Vest. Graven der var omsat med Stene var 6' lang, 2' 6" bred. $1\frac{1}{4}$ ' fra vestre Ende laa paa Bunden, et Ravstykke bestaaende af 219 Ravperler i tre Rækker og i Midten et Ravstykke med tre Huller paa tvers.

Afbildet Tavle XXV.

Nationalmuseet A. 10844.

36. Høj, Brøndum. Matr. 14a. Skads Herred.

I en rund Høj, 50' i Tværmaal, 3' 10" høj, var i Midten en Undergrav, hvis Bund laa 1' under Højbunden. Den var i Øst til Vest 6' lang, 2' 10" bred og omsat med Stene. $1\frac{3}{4}$ ' fra

Gravens vestlige Ende, laa i to Rækker 117 Ravperler. I det nordøstlige Hjørne af Graven laa en flad, rund Ravskive med Hul i Midten.

Afbildet Tavle XXV.

Nationalmuseet A. 10837—38.

TAVLE XXVI.

37. Høj, Skads. Matr. 9. Skads Herred.

I en rund Høj, 56' i Tværmaal, 5' høj, var foroven i Højen et Lag af Haandstene. Midt i Højen, 2' over dennes Bund en 6' lang Grav, 2' 8" bred. Længderetning Øst til Vest. Langsiderne var omsatte med Stene, ved østre Ende var en enkelt mindre Sten, ved den vestlige Ende en Stendynge.

Ved sydlige Langside fandtes en Øxhammer og i Krogen mod Sydvest et cylindrisk Lerkar. Fundet i Ribe Samlingen.

Afbildet Tavle XXVI.

38. Høj, Villebøl. Matr. 11b. Ribe Herred.

I 1893 undersøgte af Museumsinspektør C. Neergaard, en paa ovennævnte Lod liggende rund, overpløjet Høj, 55' i Tværmaal, 5½' høj. Højen var opført af Muldjord, hvorimellem en Del Smaasten og Flintaffald.

Centralgraven var gravet ned i Marken, saaledes at dens Bund laa 2¼' under Højbunden. Graven var indvendig 8' lang fra Øst til Vest, 3¼' bred. For den østlige Ende og det nord-østre Hjørne var ingen Stene, ellers var Graven omgivet af Stabler af temmelig store Haandstene. Bunden af Graven var brolagt med Sten, temmelig smaa, undtagen i østre Ende, hvor der var en enkelt stor Sten. Paa Bunden af Graven der var fyldt med mørk Muld, laa 6" fra søndre Side og 2' 3" fra vestre Ende, en firsidet sleben Flintøxe, Fig. 6, Eggen mod Øst. 9" fra vestre Ende og sydlige Langside laa en sleben Flintmejsel, Fig. c og Øst for denne en Øxhammer af Sten, Fig. a, med Eggen mod Syd. Oven i Højen fandtes 1' over Højbunden og omtrent centralt, en Øxhammer, Fig. d. At den hørte til en secundair Grav er utvivlsomt, men Gravens Udstrækning kunde ikke følges, da Højfylden her overalt var af samme Karakter,

Paa to Steder oveni i Højen fandtes brændte Ben.

Gjenstandene afbildet Tavle XXVII.

Nationalmuseet A. 12031—34.

TAVLE XXVII.

39. Fund i en Høj, Skads. Matr. 8. Skads Herred.

En rund overpløjet Høj, var 40' i Tværmaal, 3' høj. Midt i Højen var en i Øst til Vest 7' lang, 2½' bred Grav. Bunden af denne 6" over Højbunden. Graven var tildels omsat med Stene.

Noget østlig for Midten ved nordre Langside fandtes en Øxhammer af Sten, i den vestlige Ende af Graven et cylindrisk Lerkar.

Nationalmuseet A. 9864—65.

40. Fund i en Høj ved Kjærsig. Brøndum Sogn. Skads Herred.

I 1891 undersøgtes en rund Høj, 50' i Tværmaal, 4' høj.

Omtrent midt i Højen 2' under dennes Overflade, fandtes en Øxhammer som Tavle XXVIII, Skarrild Fig. 5. Graven var ikke kjendelig.

8" under Højbunden, lidt nordvest for Højens Midte, var en Grav, tildels omsat med Stene. Retning Nordvest til Sydøst, 5' lang, 2' bred. Henimod Vest ved sydlige Langside, laa en smuk Øxhammer.

Nationalmuseet A. 10866.

41. Fund i en Høj ved Guldager. Skads Herred.

En overpløjet Høj, 50' i Tværmaal, 4' høj, undersøgtes i 1897 for Ribe historiske Samling.

Der var midt i Højen to Grave med et Mellemrum af 2'. Begge med Længderetning Øst til Vest.

Den nordre Grav, hvis Bund laa 1' over Højbunden var 6' 4" lang, 2' bred, med enkelte spredt stillede Sten paa Langsiderne.

Tæt op til en Sten paa nordre Langside, 2' 6" fra Vest, fandtes den smukt forarbejdede, afbildede Øxhammer.

Graven mod Syd var 7' lang, 3' bred, Bunden af denne c. 6" under Marken. Den sydlige Langside næsten fuldtud kantet med Stene.

Tæt op til og midt paa den sydlige Langside fandtes en Øxhammer.

RINGKJØBING AMT.

TAVLE XXVIII.

42. Fund i en Høj ved Finnerup. Hanning Sogn. Bølling Herred.

En rund Høj »Rishøj«, 110 til 120' i Tværmaal, c. 21' høj, undersøgtes af afd. Museums-assistent Egil Petersen.

Jordfylden i Højen dannedes af mindst tre forskellige Lag. Nederst Sand, der oprindelig havde dannet en lille Høj, 42' i Tværmaal, 5' høj. Den omsluttende en Grav, der var nedgravet i den naturlige Bund. Graven var noget over Mandslængde og Retningen Øst til Vest.

Omtrent midt i Graven fandtes en Øxhammer, Fig. 1, Eggen var mod Nord. 1' 8" nordøst for denne i samme Plan laa en Flintflække, Fig. 2. Et Par Tommer sydøst derfor, men et Par Tommer højere, fandtes to runde Ravskiver med Hul i Midten, Fig. 3 og 4. Den største laa 1' 6" Syd for den mindre. Øverst i den gule Fyld fandtes Halvdelen af en Flintflække.

Ovenpaa denne ældste Høj, var en mørk Stribe, formentlig gammel Grønsvær, derpaa i en Tykkelse af 10', stærkt blandet Fyld, vekslede med gule og mørke Striber. Det dækkede en Grav, nedgravet i den ældste Højs Top. Ved Gravens Ender var to 6" tykke, 2' 4" høje Stene, sat paa Kant med c. $\frac{1}{3}$ Del nedgravet i den underste Høj. Afstanden mellem disse 10' 3". Forøvrigt betegnedes Graven ved større Stene, der dannede udadgaende Sider. Største Bredde 7'. Dels ovenpaa, dels inden og udenfor disse Stene var et Lag af mindre Haandstene.

Nederst, udenom dette Stenlag var en Stenkreds 23' i Tværmaal.

3' 8" vest for den østlige Endesten laa en Flintdolk, Fig. 5, og øst for denne en saakaldet Polersten af Skifer, Fig. 6.

Nationalmuseet A. 12049—55.

43. Fund i en Høj ved Bukkjær. Assing Sogn. Hammerum Herred.

Undersøgt af Museumsinspektør C. Neergaard.

Højen var 52' i Tværmaal, $6\frac{1}{2}'$ høj.

Højfylden bestod af svagt muldblandet og temmelig stenfri Sandjord.

3' over Højbunden var der to Enkeltgrave, af hvilke den nordligste havde Længderetning V. N. V. til O. S. O. Den sydligste Grav i Retning O. N. O. til V. S. V. Ved den østre Ende stødte de sammen, hvorimod der var et Mellemrum af 3' mellem de vestre Ender.

Den nordlige Grav var $7\frac{1}{2}'$ lang, 2' bred, omgivet af Haandstene og noget større Stene, der dog ikke dannede nogen regelmæssig Ramme. I Graven der var fyldt med mørkere Sandjord, fandtes tæt ved Gravens østre Ende, et cylindrisk Lerkar, Fig. a, og $1\frac{1}{2}'$ derfra ved Gravens nordre Langside en Øxhammer Fig. 6.

Den sydlige Grav var $6'5''$ lang, 2' bred. Den havde ligeledes en temmelig uregelmæssig Stenramme, for Gravens Østende var der ingen Stene, for Vestenden derimod en Dynge af Stene. Ved nordre Ramme, $1'7''$ fra Gravens østlige Ende fandtes en Øxhammer, Fig. c, og øst for denne Skaar af et cylinderformet Lerkar.

Nationalmuseet A. 14692—95.

44. Fund i en Høj ved Skarrild. Hammerum Herred.

Undersøgt af Museumsinspektør C. Neergaard.

Den runde Høj var 60' i Tværmaal, $6\frac{1}{4}'$ høj, og var opført af gulbrunt Sand, blandet med Grus og Smaastene.

$2\frac{1}{4}'$ sydvest for Midten, 3' over Højbunden var en Grav, betegnet med to Rækker Stene, der laa parallelt i Retning N. V. til S. Ø. i en Afstand af 1' til $1\frac{1}{4}'$. Den nordlige Række var 4' lang, den sydlige 3'. Hver Række bestod af fire Stene. Den sydøstlige Sten i den søndre Række laa lidt lavere end de andre Stene, lidt sydøst for denne fandtes et urtepotteformet Lerkar, Fig. 6, en Øxhammer, Fig. 5, med 2' Afstand.

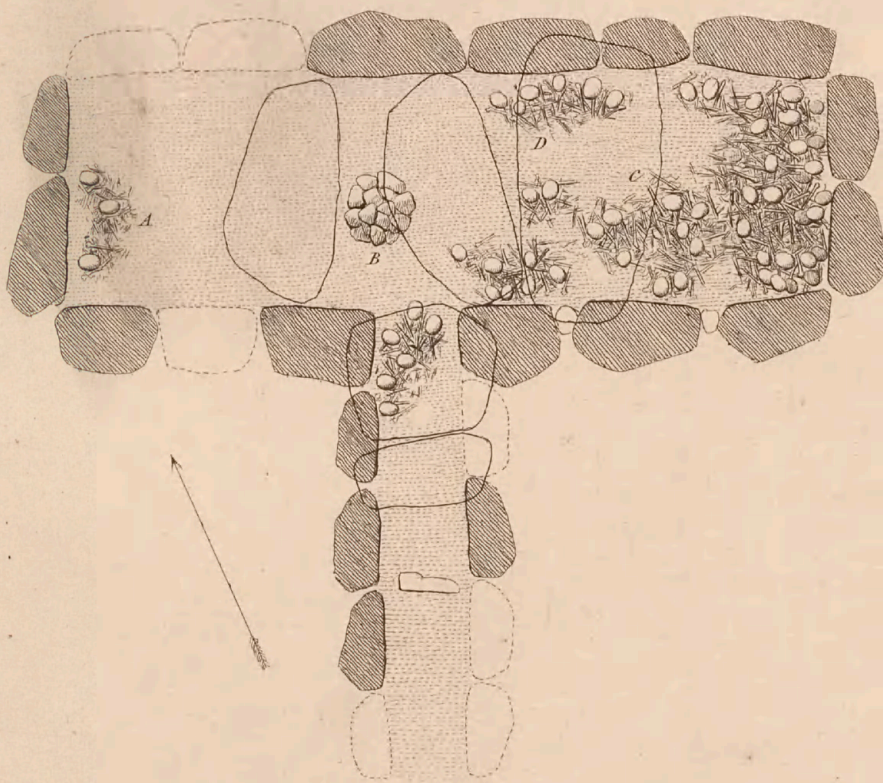
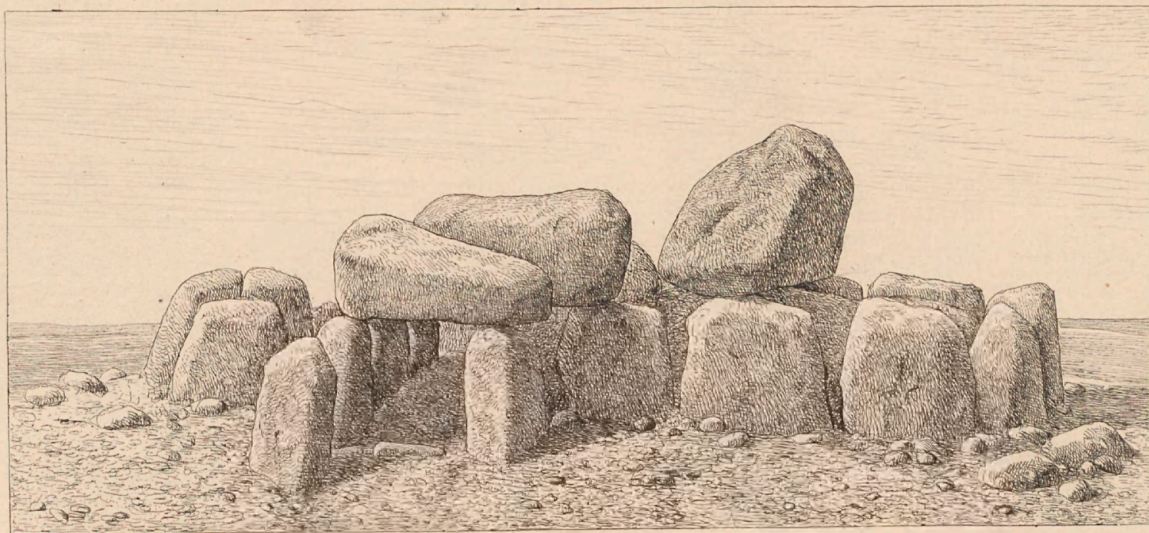
Højbunden bestod af gult Sand, stærkt blandet med Grus og Smaastene. Midt i Bunden var en aflang firkantet Plet, 8' lang i Øst til Vest, $5'7''$ bred, som maatte være omgravet Jord, uden Smaastene og Grus, og formentlig maatte derunder være en Grav. Dette viste sig ogsaa at være Tilfældet, idet denne laa $1'4''$ under Højbunden. Graven betegnedes ved et Lag Trækul ca. 1" tykt, $6'5''$ langt i Nordøst til Sydvest, $1'7''$ bredt. Ved den nordre Rand af dette Trækullag fandtes to Øxhamre, Fig. 3 og 4. Den ene laa 10" fra Kullagets nordvestlige Hjørne, den anden $3\frac{3}{4}''$ fra denne.

Under Trækullaget var Rester af en Kiste af Træ, hvis Bund laa 4' under Højbunden. Kisten har været dannet af lange, tynde Planker, forkullet paa den indvendige Side, men noget nærmere om den, kan ikke siges, da den ikke taalte Berøring. Sidernes Højde var 8" til 1', Kistens Længde 6' i Øst til Vest, Bredden $3'10''$.

Det syntes som om der har været fladt Trælaag over Kisten, derimod næppe nogen Bund. De Steder hvor der hist og her fandtes forkullet Træ, viste sig at være forkullede Grene og Kviste. Det maa antages at Liget har været henlagt paa et Lag Grene og Kviste.

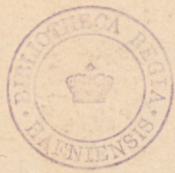
I Kisten fandtes paa dens Bund, ved den vestre Ende en Øxhammer Fig. 1. Eggen vendte N. N. Ø., c. 3' Øst for den fandtes en Flintflække, Fig. 2.

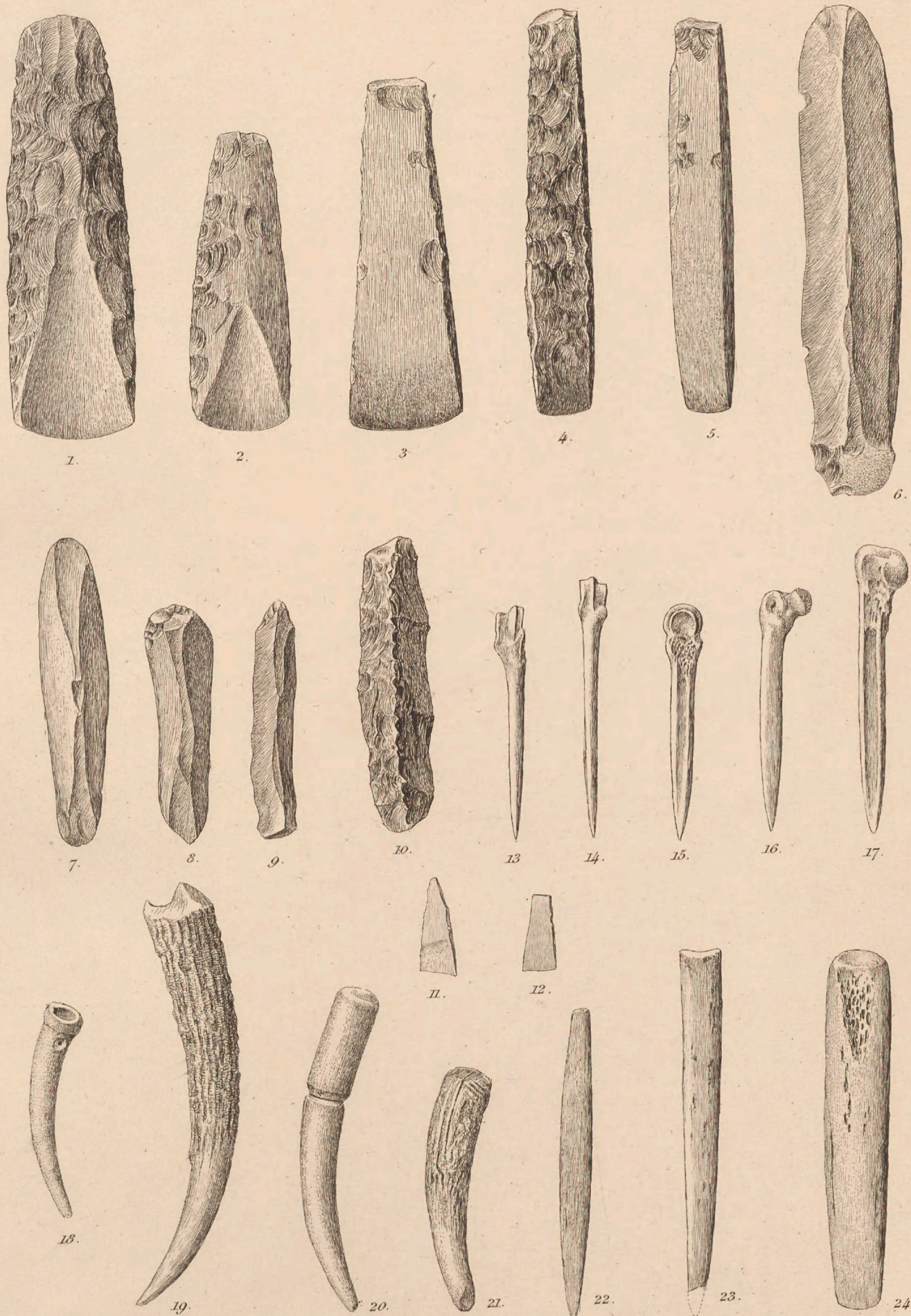
Nationalmuseet A. 12436—41.

10 0 20 Rod.

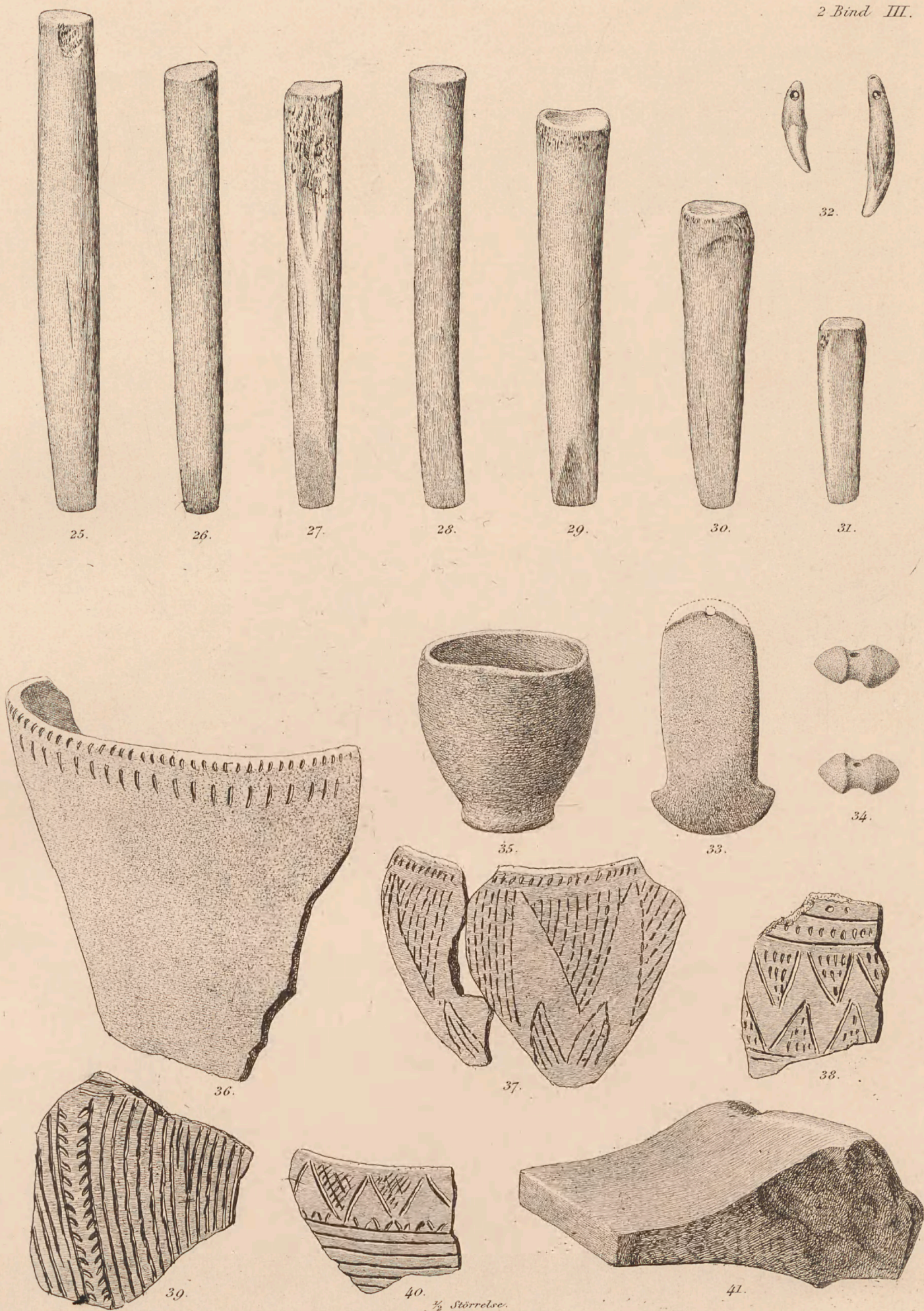
Gangbygning. Ullerlev Matr. 14. Skam Herred.
Odense Amt.

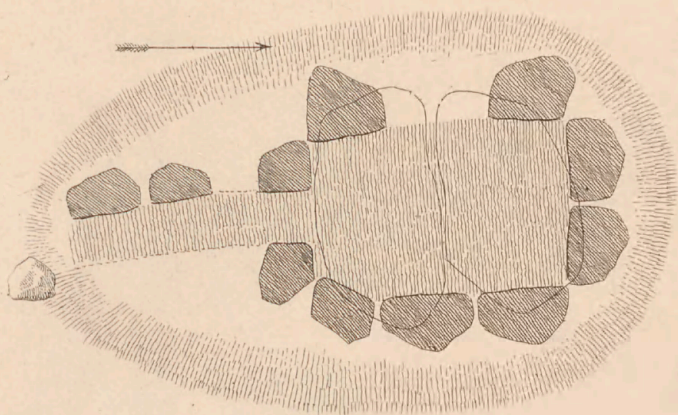
*Fund i Gangbygning 1. Uggerslev. Matr. 14.
Odense Amt.*

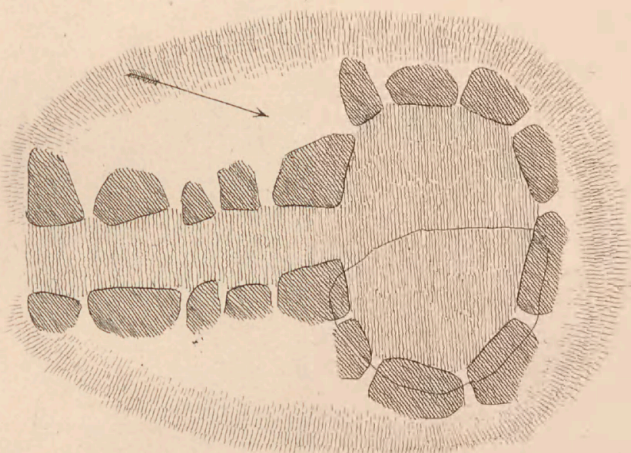

*Fund i Gangbygning 1. Uggerslev. Matr. 14.
Odense Amt.*

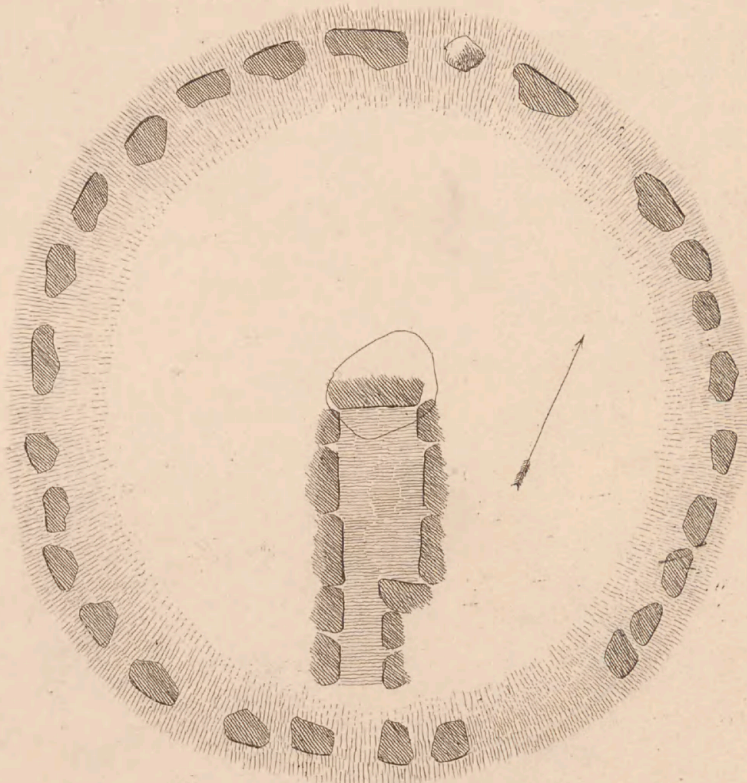
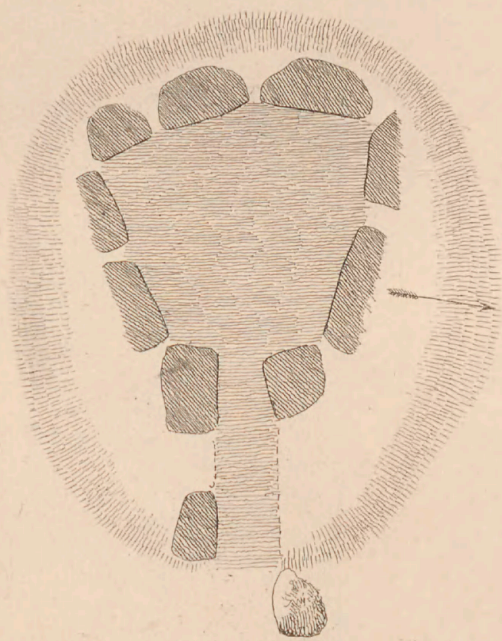

2. Hjadstrup Matr. 9.

3. Bladstrup Matr. 4. Hjadstrup Sogn.

til 2. 3. 4. 10 Fod.

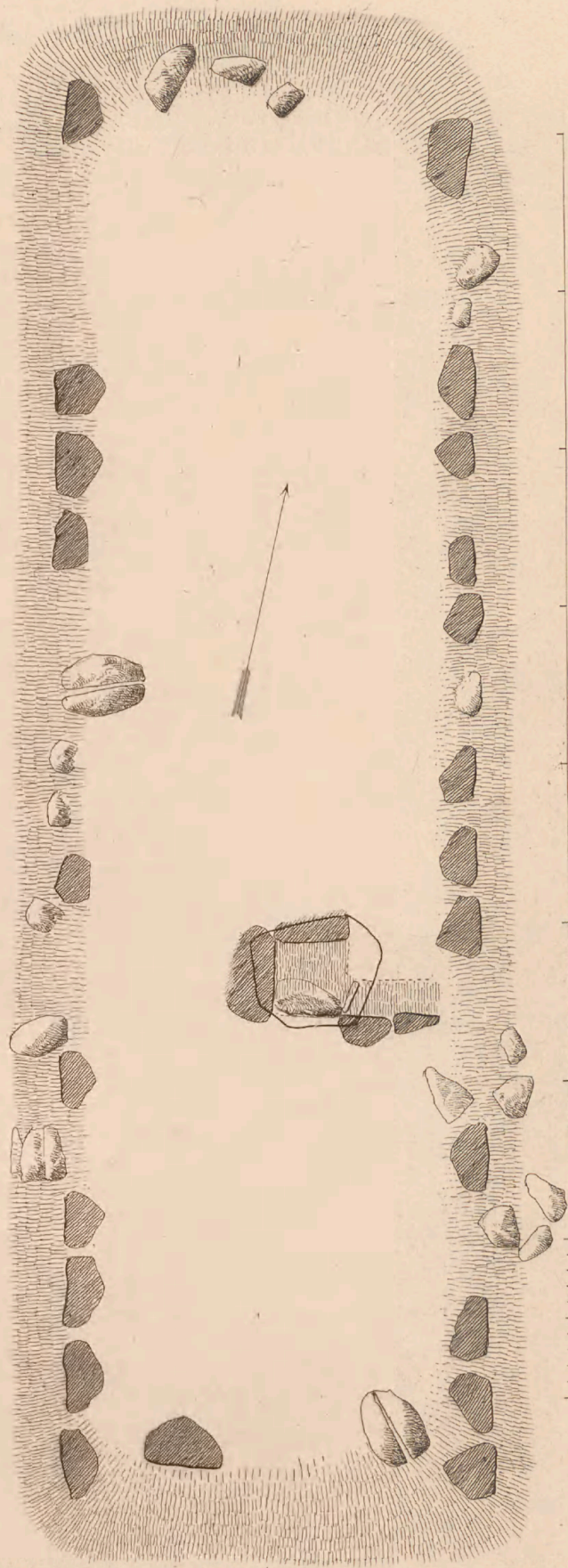
4. Gyrrup Matr. 3^b Hjadstrup Sogn.

10 5 0 10 20 Fod.

Hjadstrup Matr. 9.

Dysser i Lunde Herred.
Odense Amt.

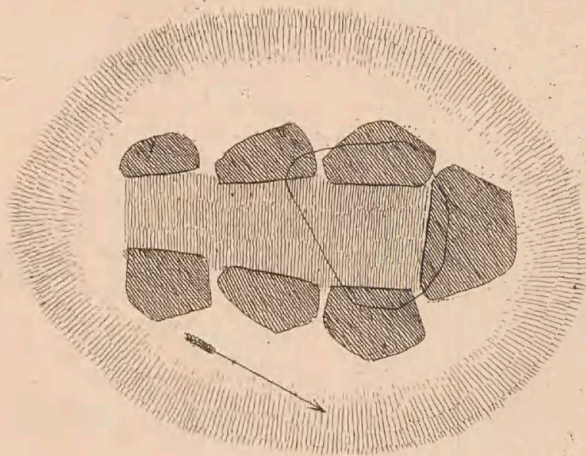
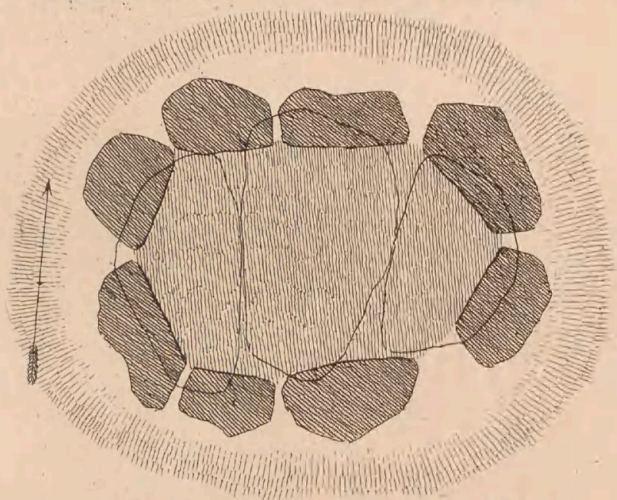
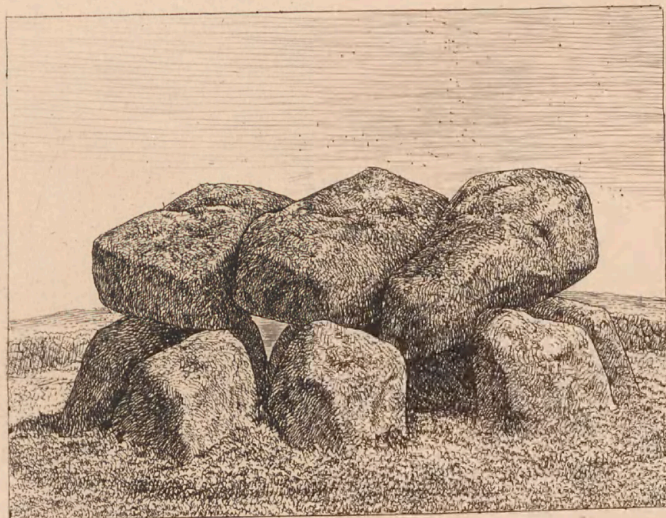

70 Fod.

6. Langdysse, Røttsted. Matr. 36. Aasum Herred.
Odense Amt.

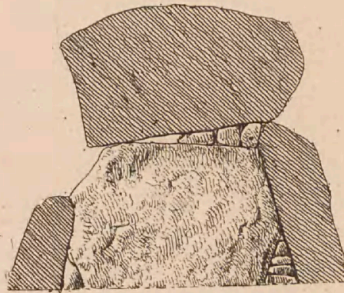
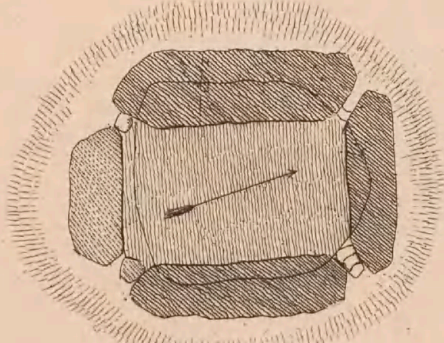
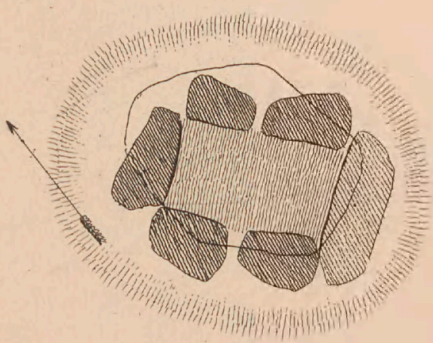
20

7. Bjerne Matr. 22. Horne Sogn.

9. Kistrup Matr. 3^e. Øster Hæsing Sogn.

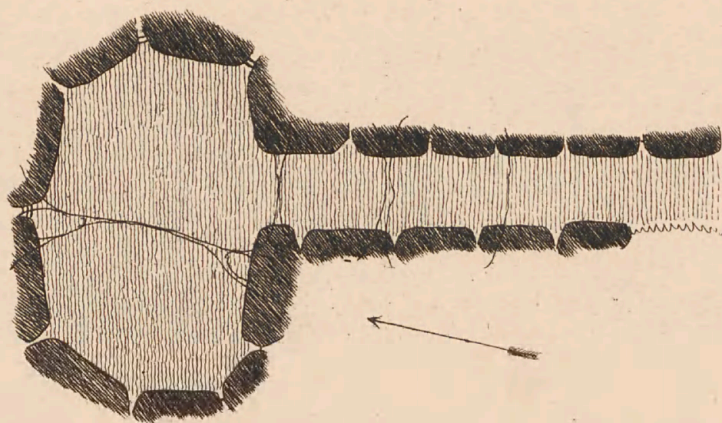
8. Bjerne Matr. 9. Horne Sogn.

10. Vester Aaby Matr. 63.

10 Fod.

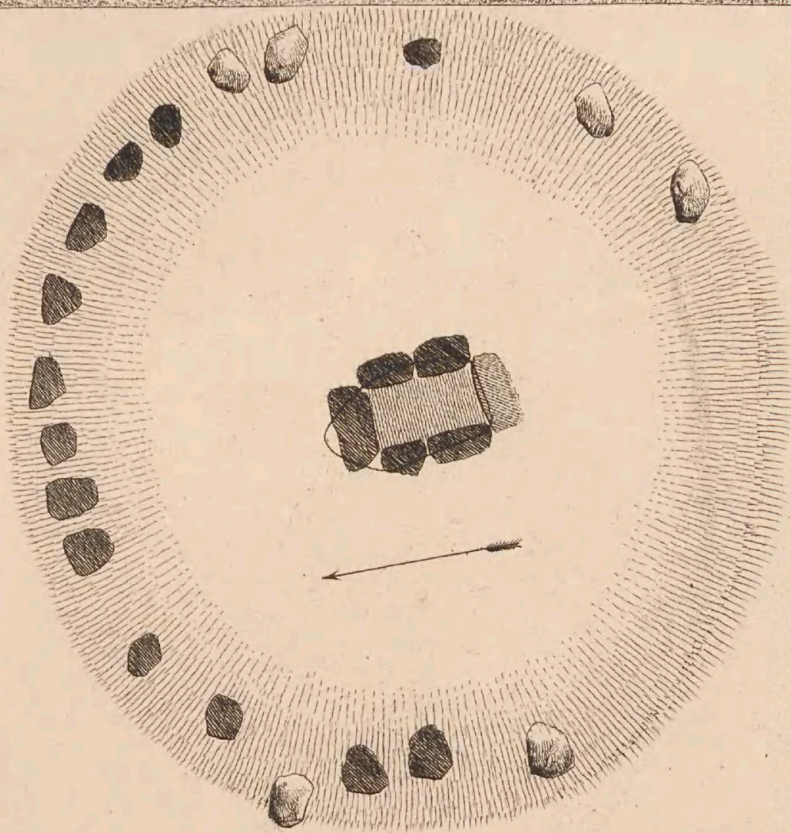
Dysser i Salling Herred.
Svendborg Amt.

10 0 10 Fod.

II. Gangbygning Svaninge Matr. 7^a, Salling Herred.

10 0 30 Fod.

12. Runddysse Jordløe Matr. 21^a, Salling Herred.

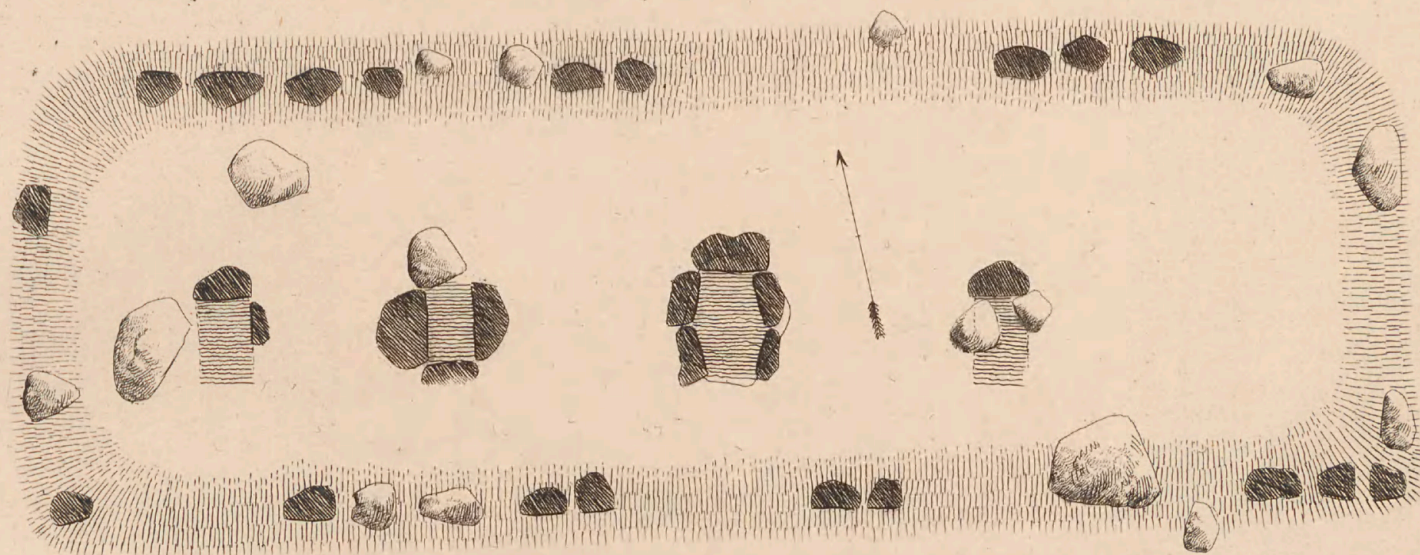
Svendborg Amt.

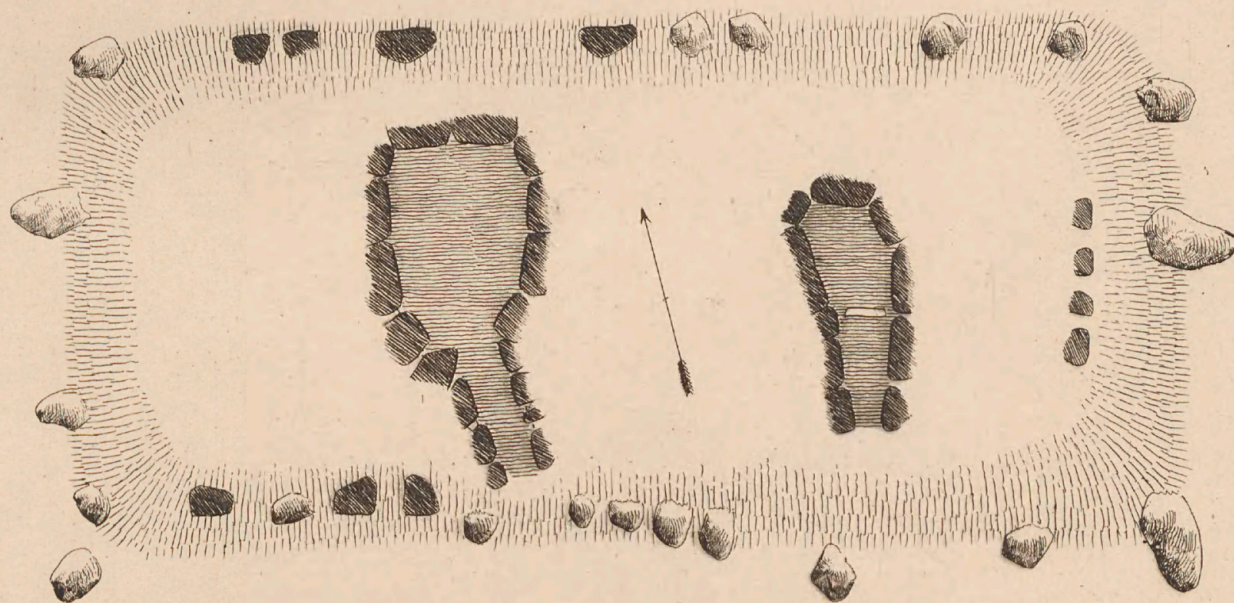

13. Langdysser. Katterö Matr. 1^a. Diernisse Sogn. Salling Herred.
Soendborg Amt.

14. Lindeskov Matr. 7^a. Ellested Sogn. Vinding Herred.

10 0 30 Fod.

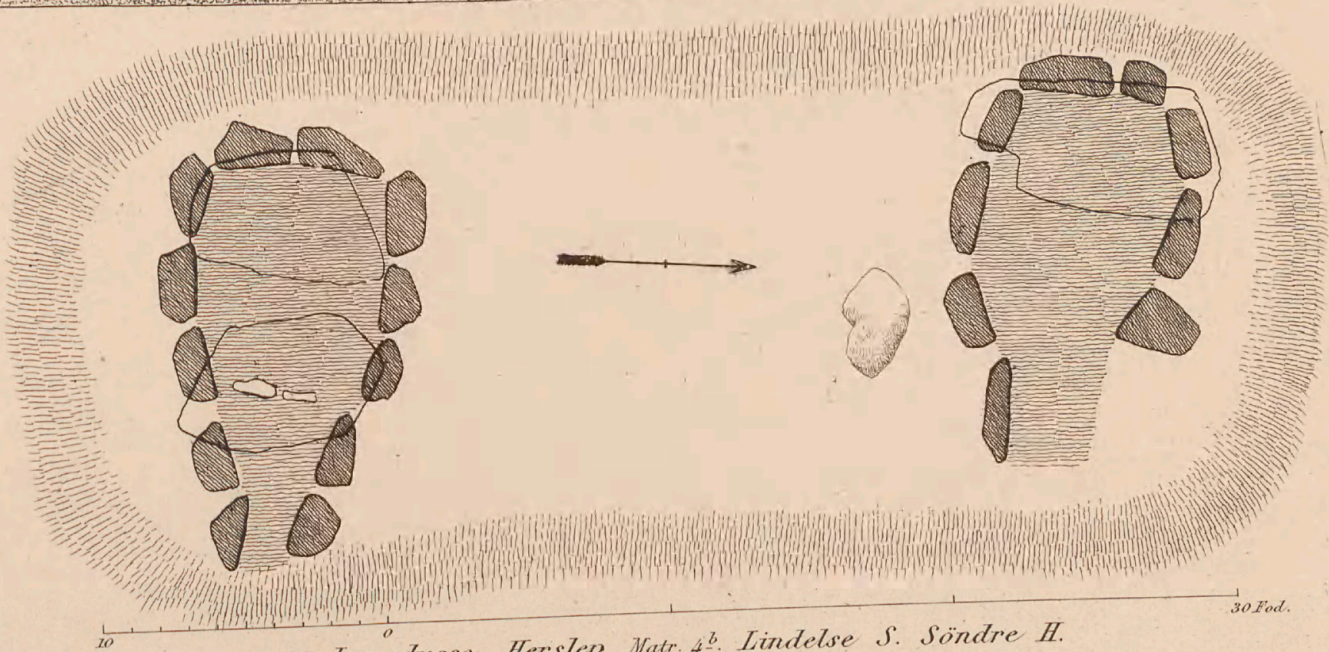
15. Oldenborggaard, Tullebølle Sogn. Langeland.

Langdysser.
Svendborg Amt.

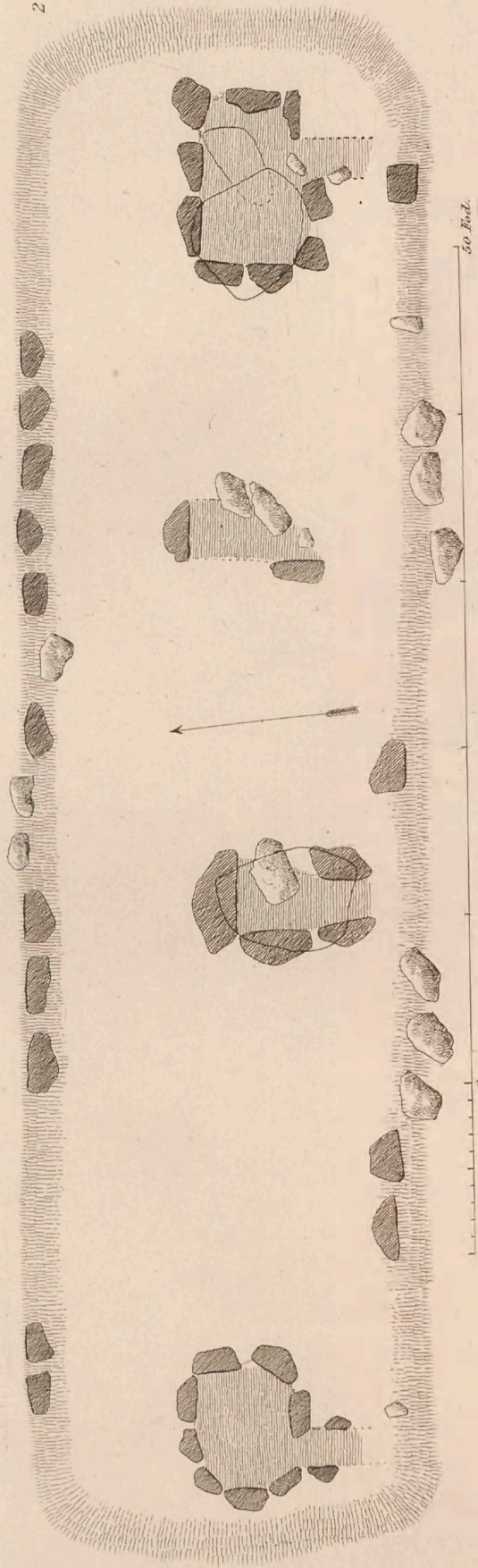

16. Dobbelt Gangbygning i Toede Skov, Tranekjær S. Nørre H.

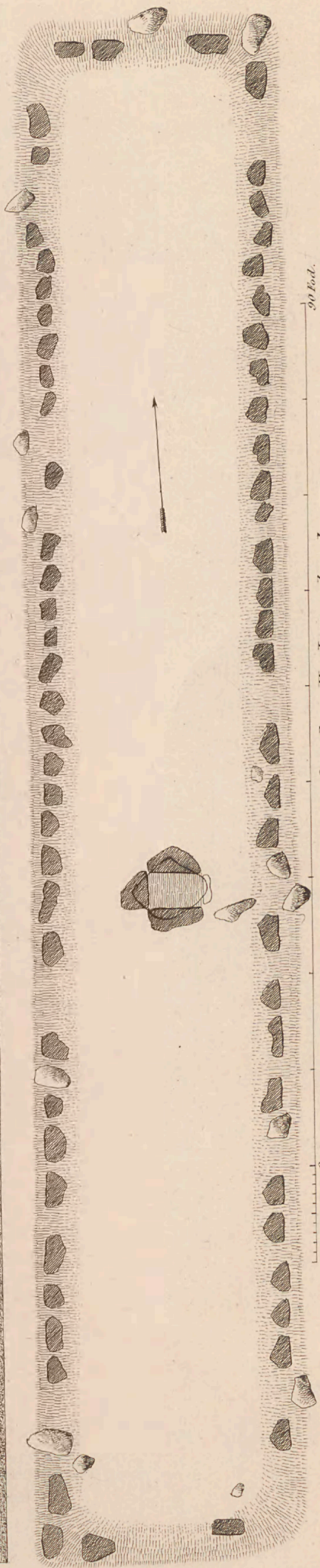
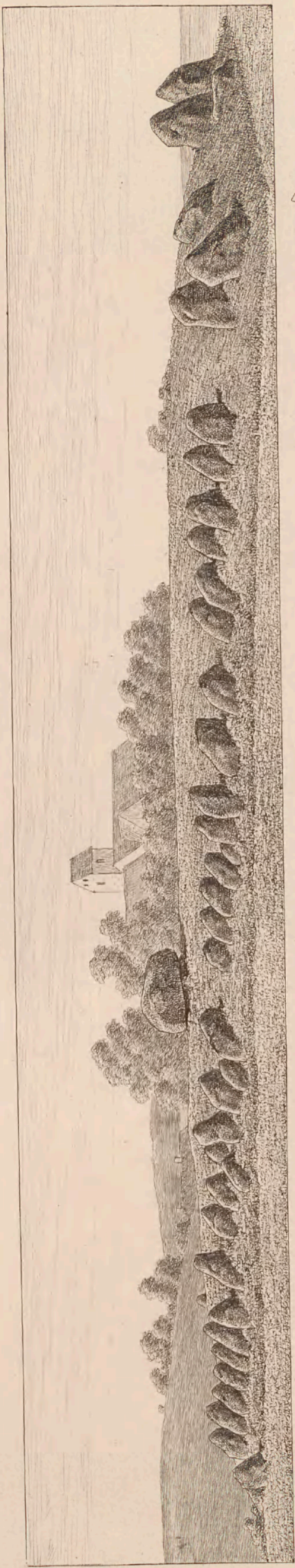

17. Langdysse, Herslev Matr. 4^b. Lindelse S. Søndre H.
Langeland
Svendborg Amt.

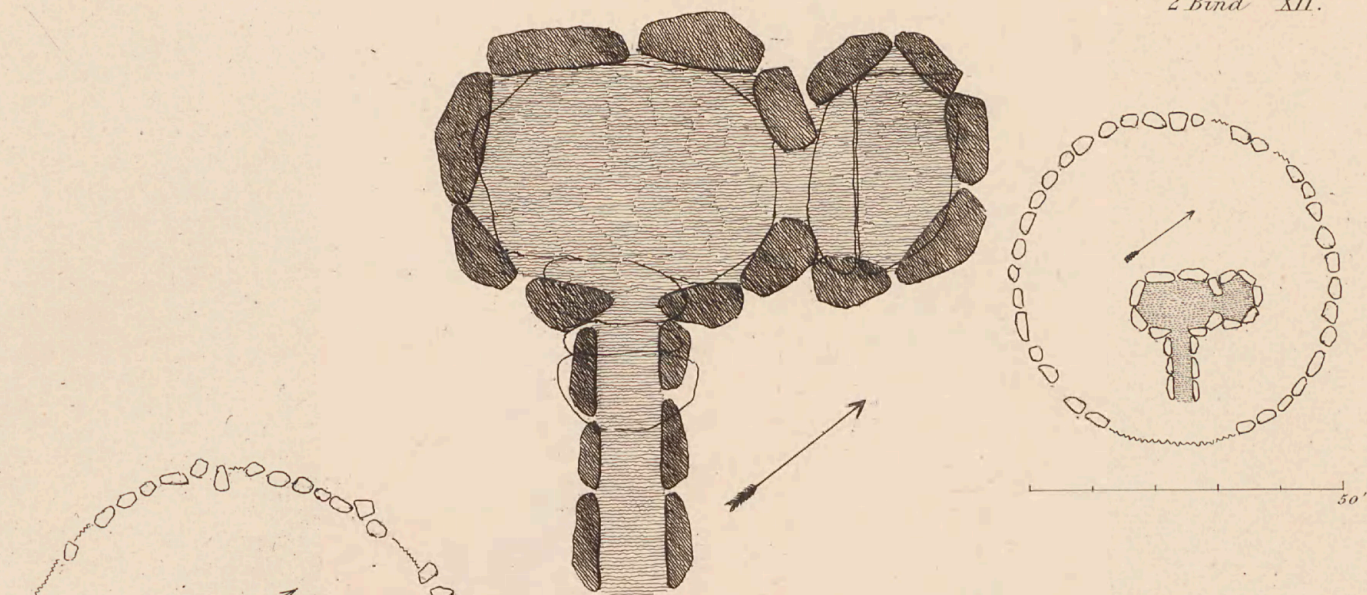

18. Humble Mat. 7^e Sönder II.

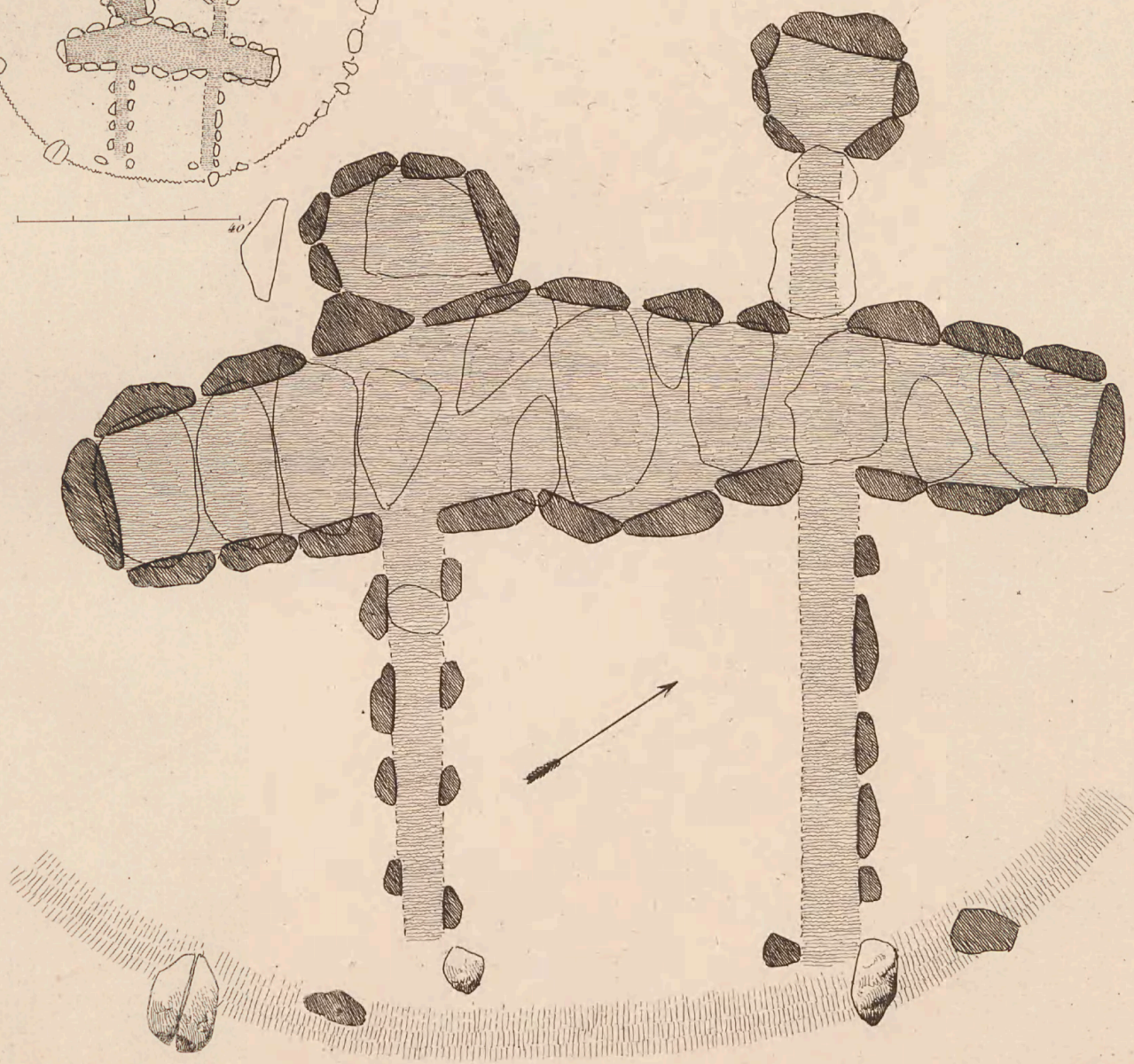

19. Humble Mat. 12^e, Sönder II, Langeland.
Langlysser, Svendborg Amt.

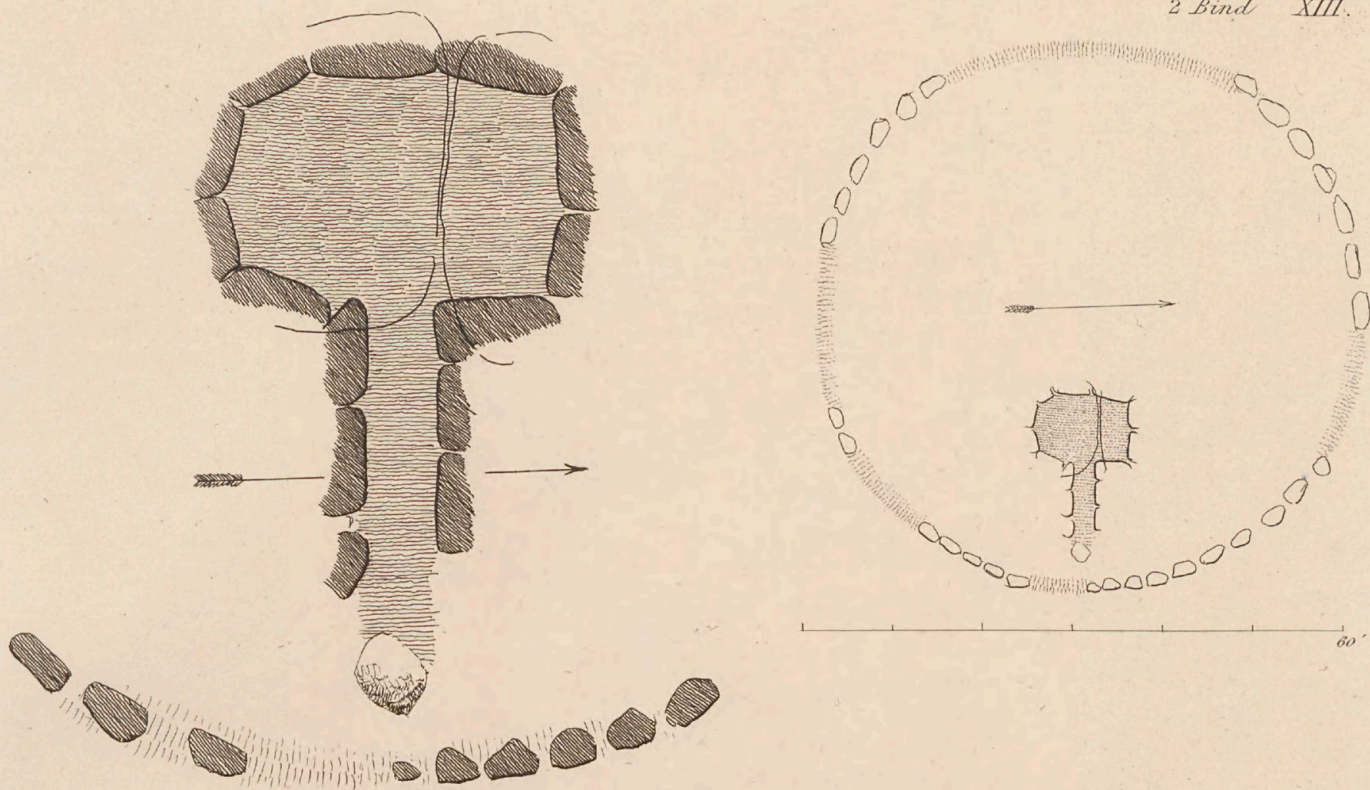

20. Gangbygning. Gundestrup Matr. 5^a, Skram Sogn.

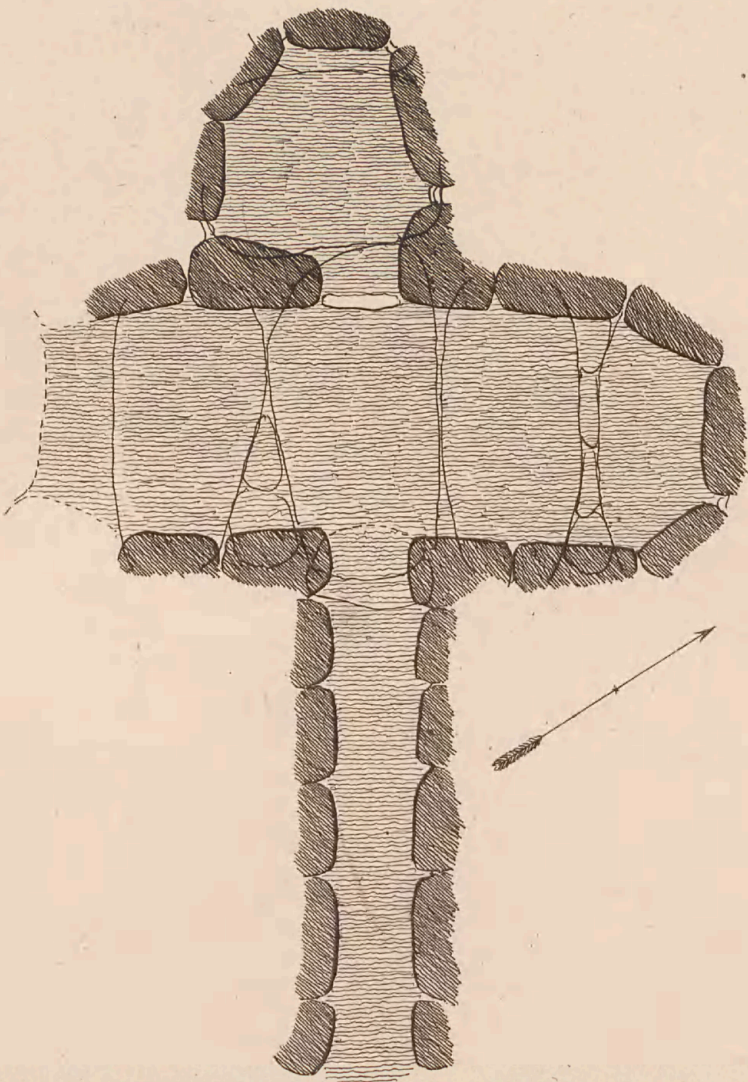

21. Gangbygning. Gundestrup Matr. 5^a, Skram Sogn, Öster Han Herred.
Hjörning Amt.

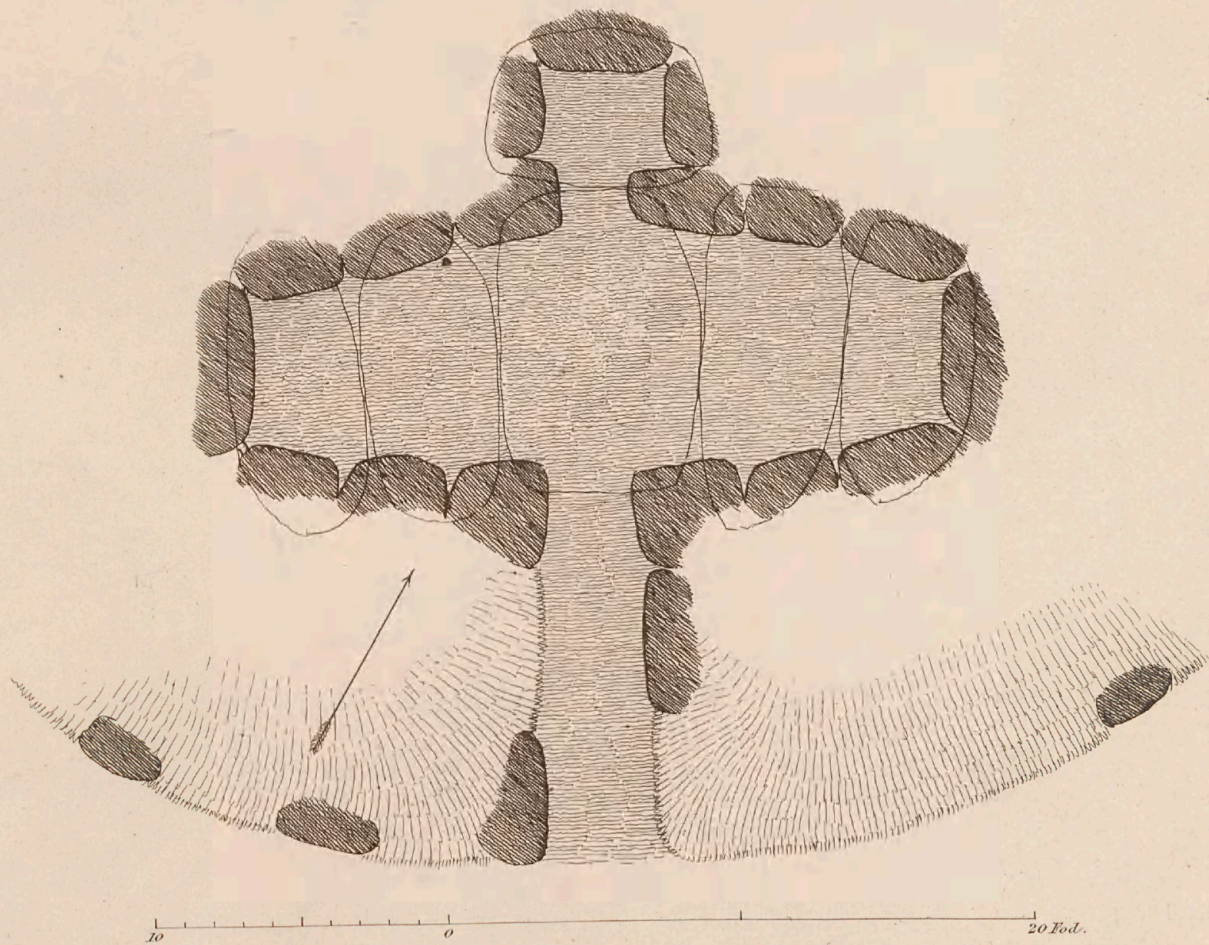
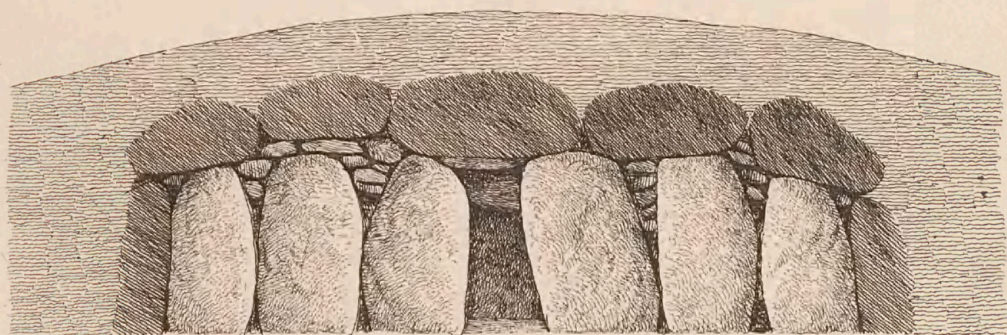
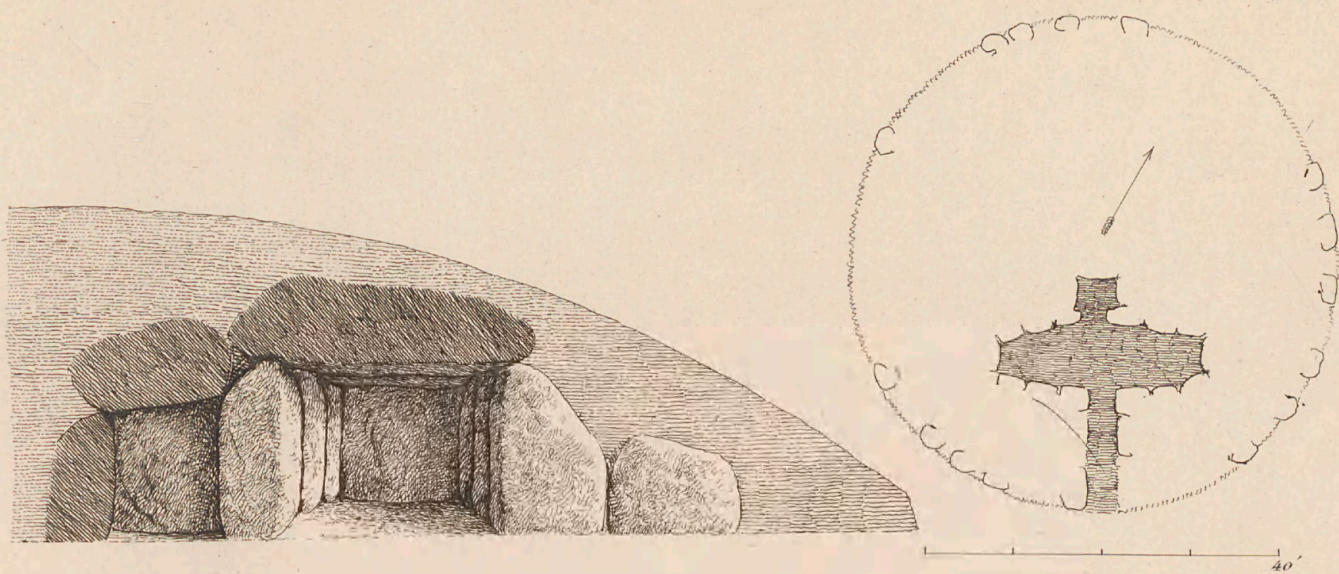

22. Kjettrup Matr. 6. Vester Han Herred.

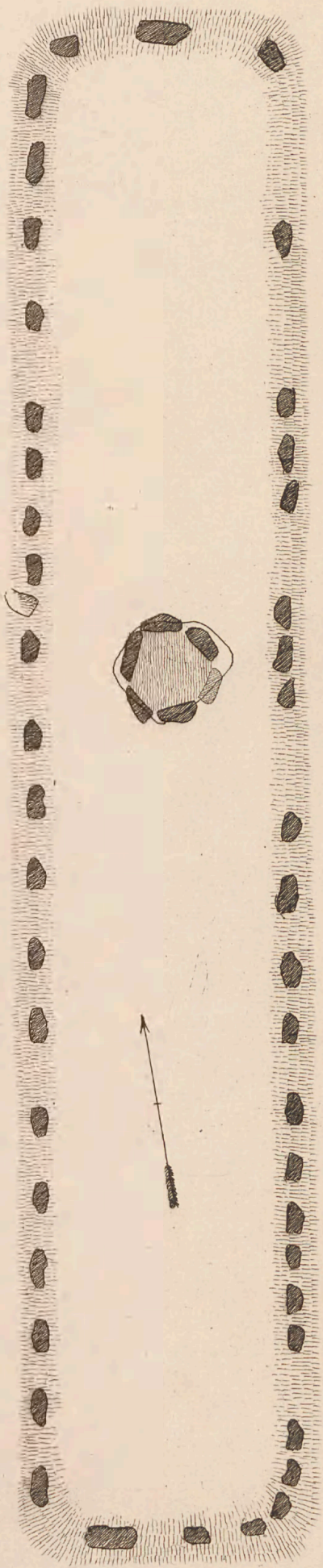
23. Ullerup Matr. 6. Heltborg Sogn. Refs Herred.
Gangbygninger, Thisted Amt.

24. Gangbygning, Suldrup. Matr. 7^a. Hornum Herred.
Aalborg Amt.

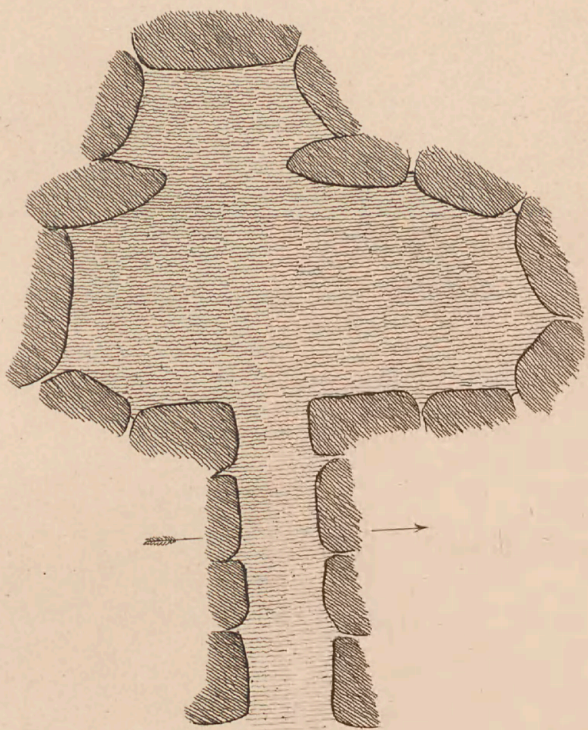

30 Feet.

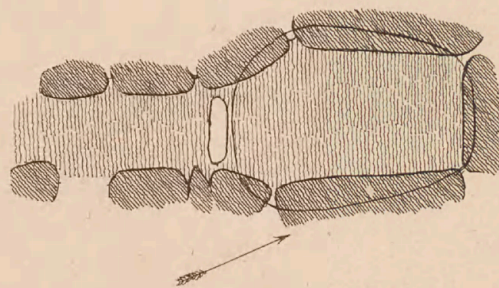
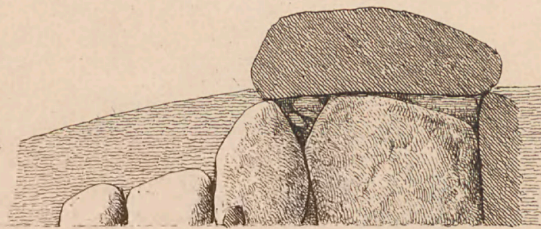
0 10 20

25. Langdysse. Sønderholm, Hornum Herred, Aalborg Amt.

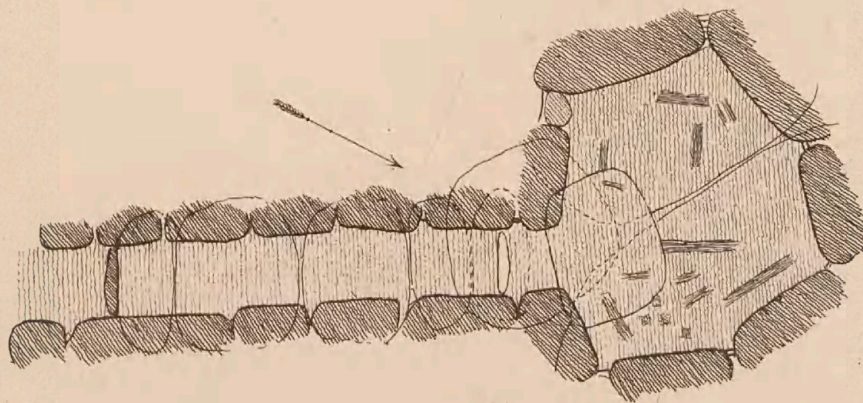
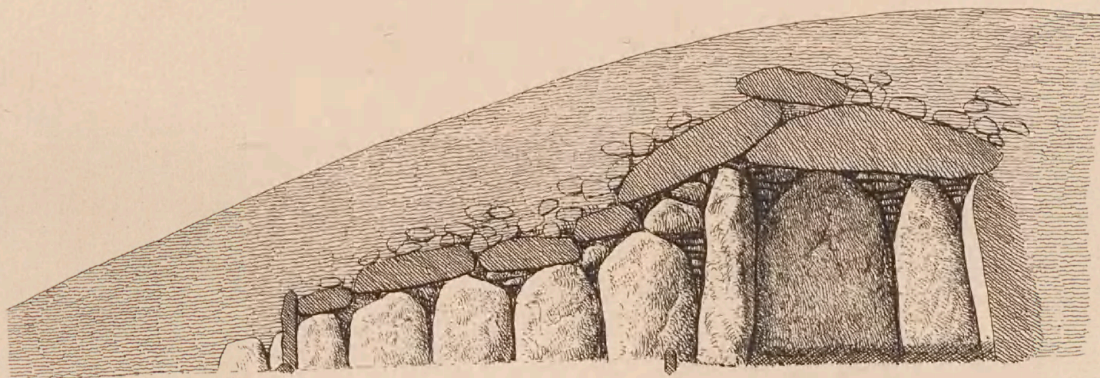

27. Ormehøj. Katbjerg Matr 7^a
Mariager Landsogn Onsild Herred.

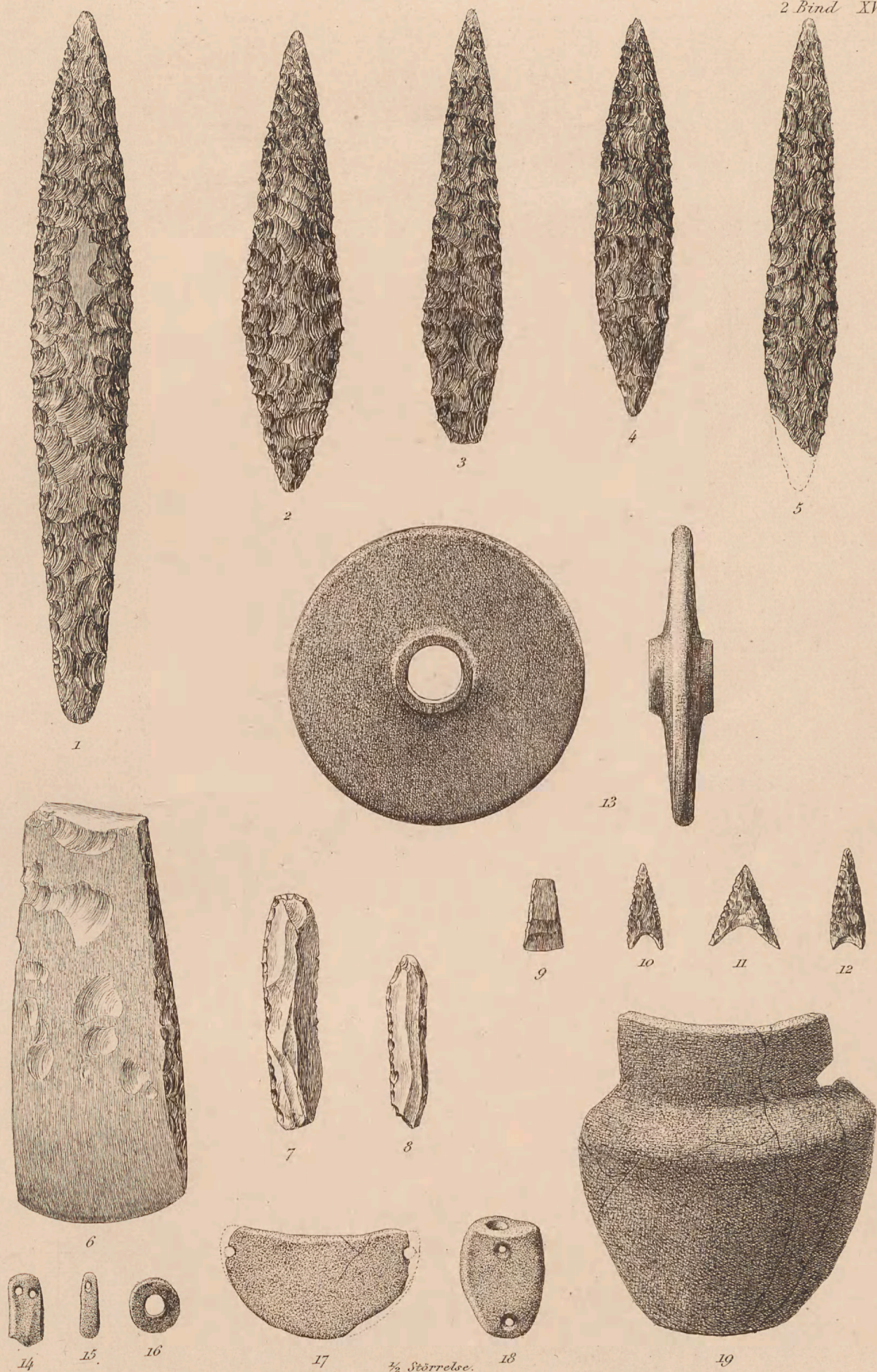
26. Enslev, Nørre Herred.

10 0 20 Fod

28. Jordhøj. Katbjerg Matr. 7^a Mariager Landsogn. Onsild Herred.
Gangbygninger Randers Amt.

Fund i Gangbygning 27, Kathjerg Matr. 7^a, Onsild Herred.
Randers Amt.

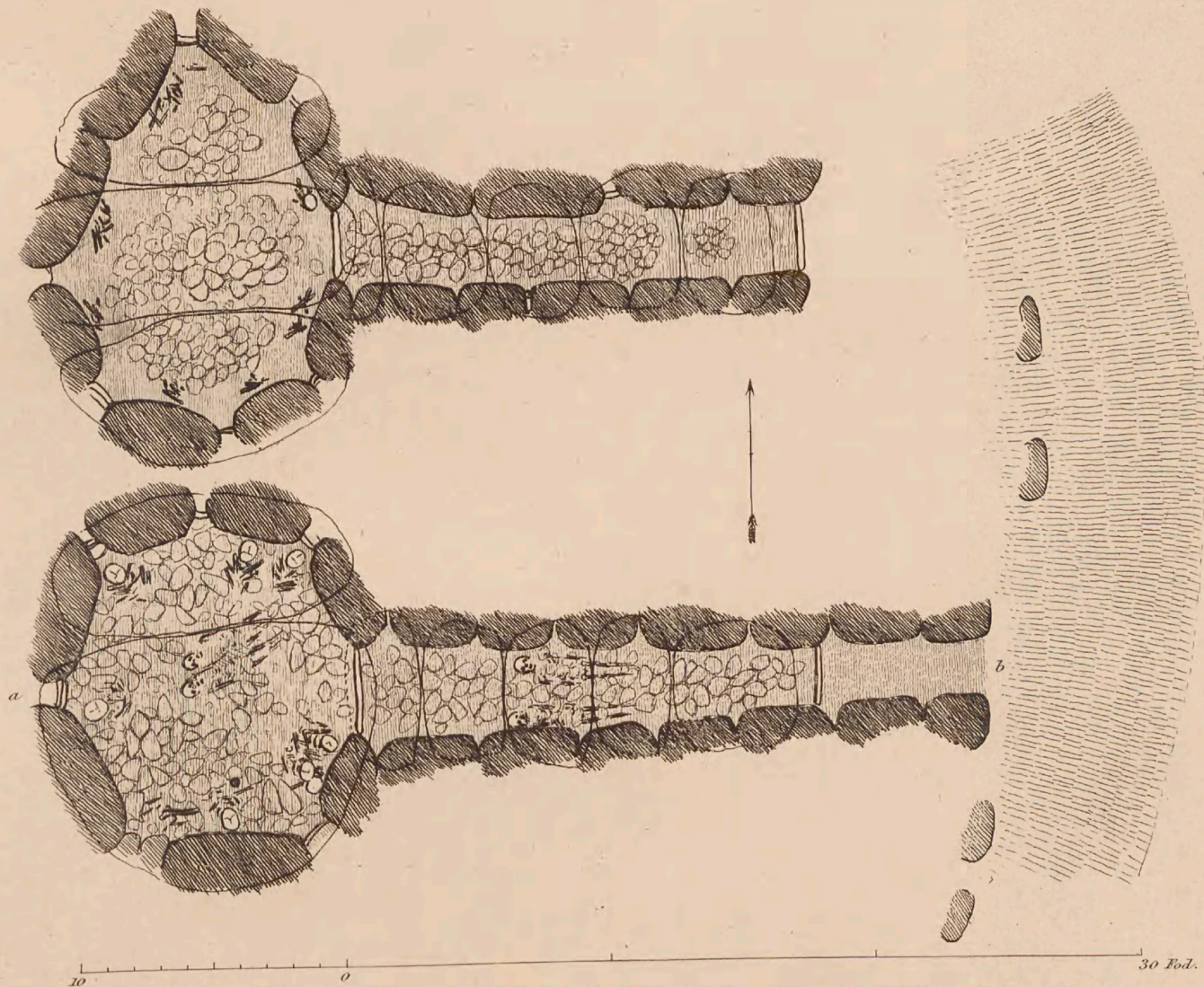
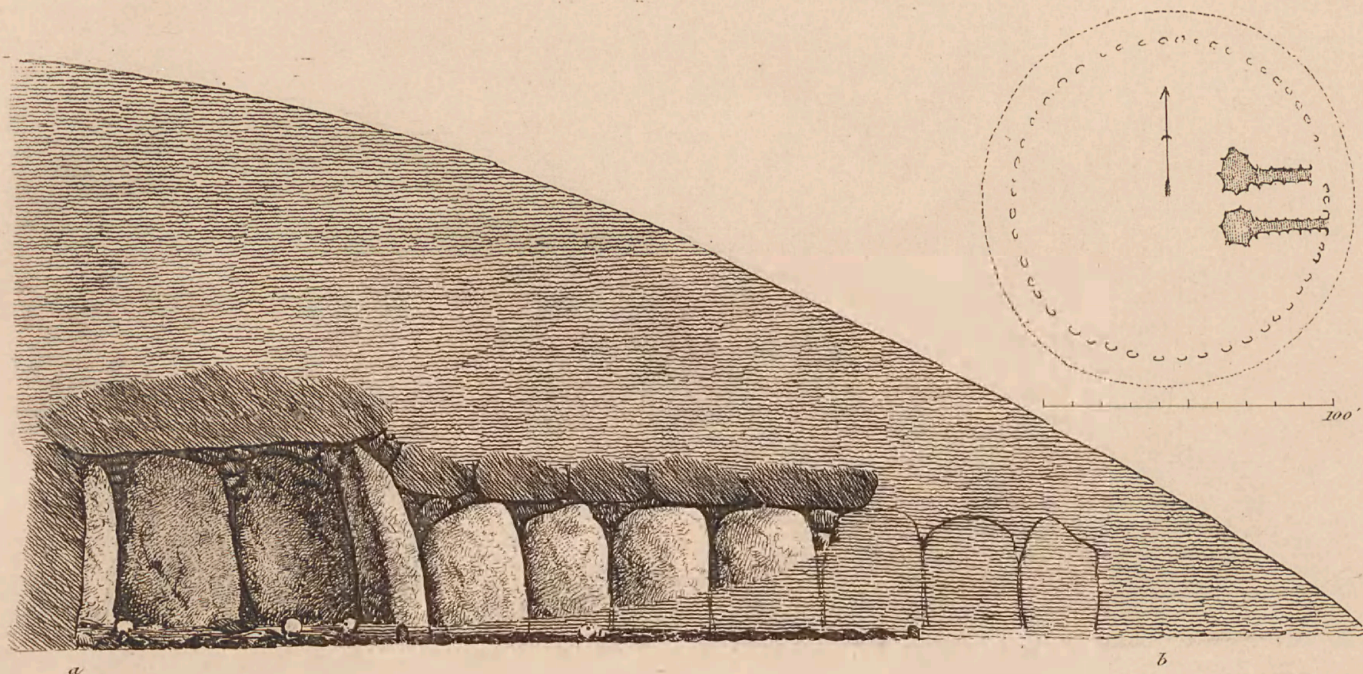

$\frac{1}{2}$ Størrelse.

Fund i Gangbygning 28, Katbjerg Matr. 7^a, Onsild Herred.

Randers Amt.

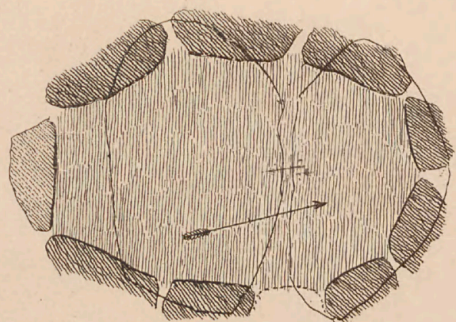

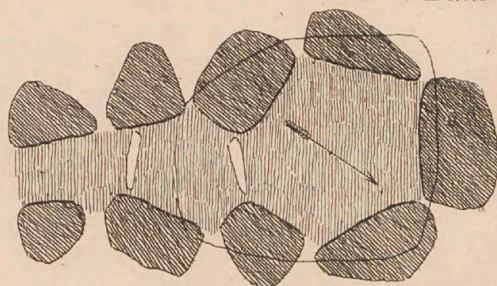
29. Gangbygning, Snæbum Matr. 8^a, Onsild Herred.

Randers Amt.

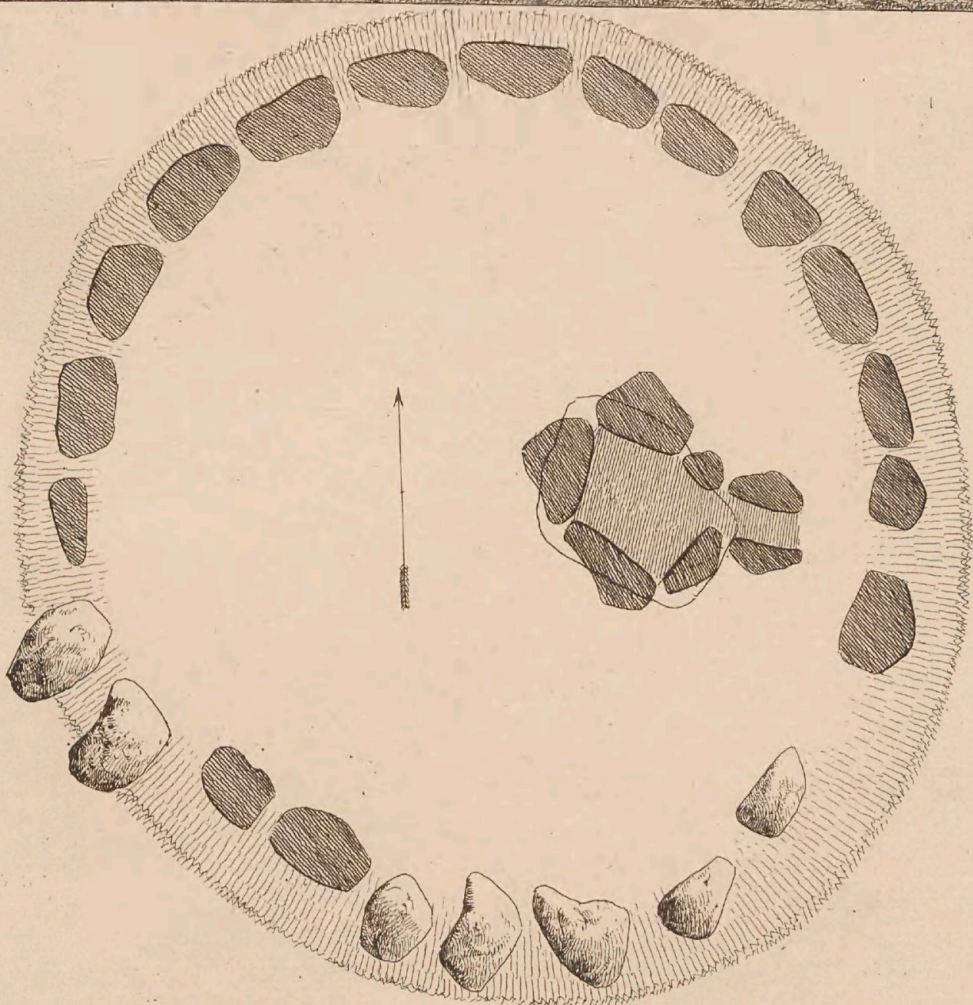

30. Dysse paa Stenvad Hede. Glæsborg S.
Nörre Herred.

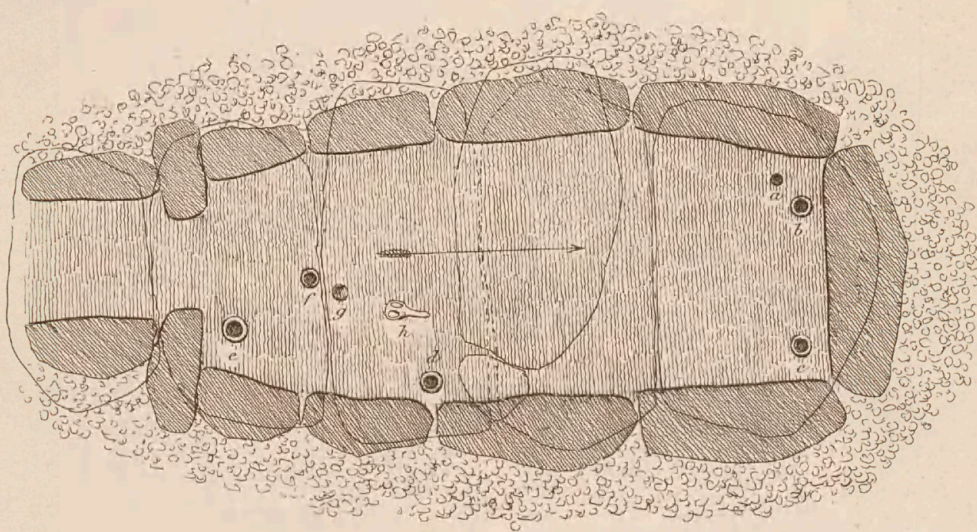
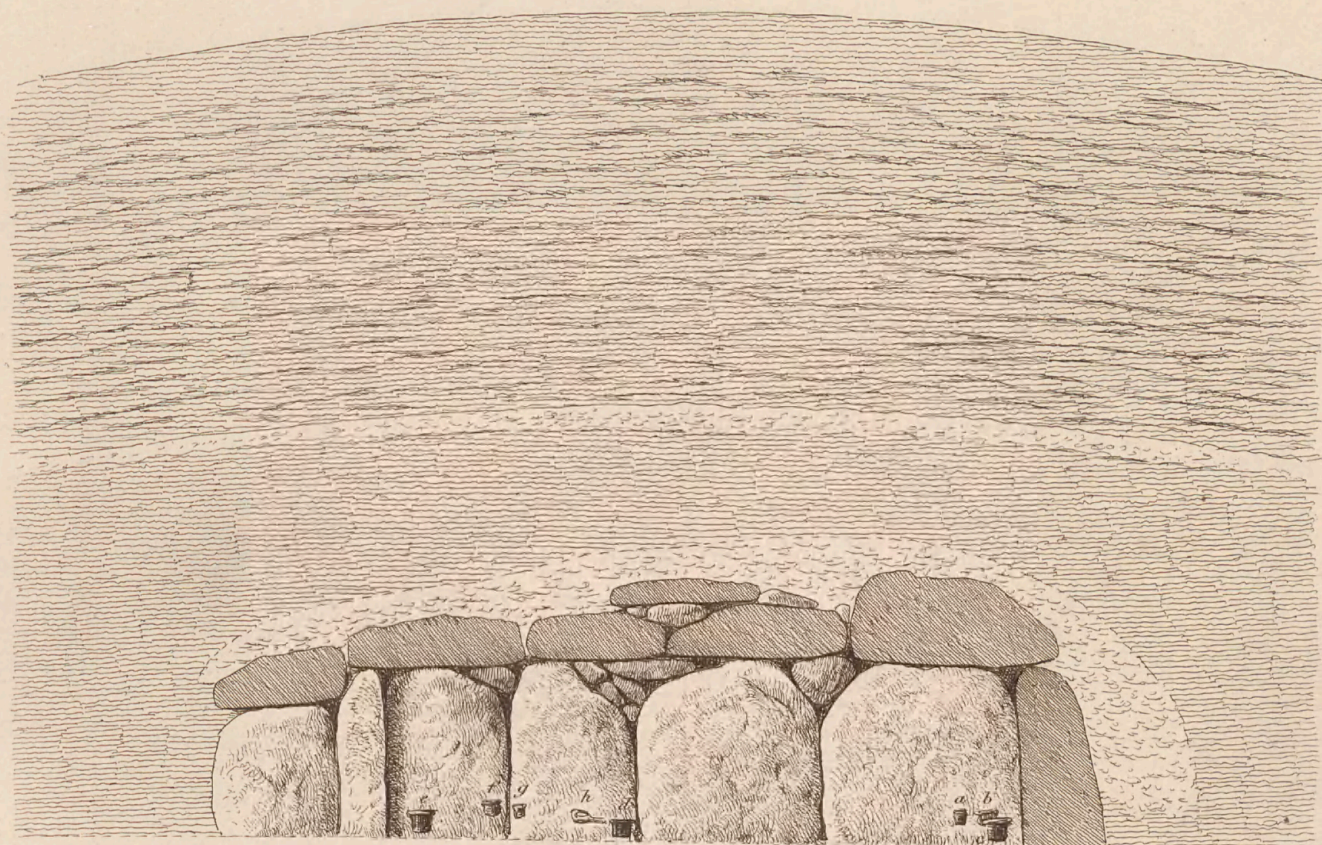

31. Dysse Österballe Matr. 2^a Hoed S.
Sönder Herred.

32. Runddysse. Knebel Matr. 27. Mols Herred.
Randers Amt.

10 0 10 Fod

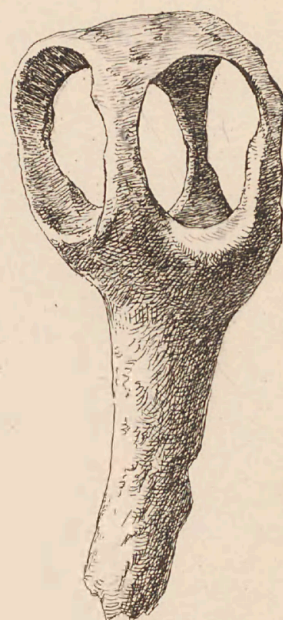
33. Høi, Bøstrup Matr. 9^e, Ørslevkloster Sogn, Ejends Herred.

Viborg Amt.

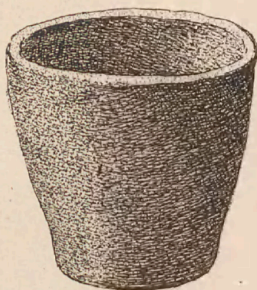

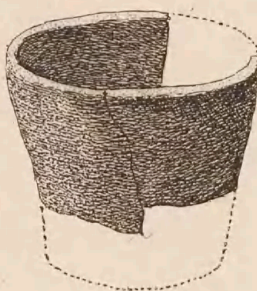
f

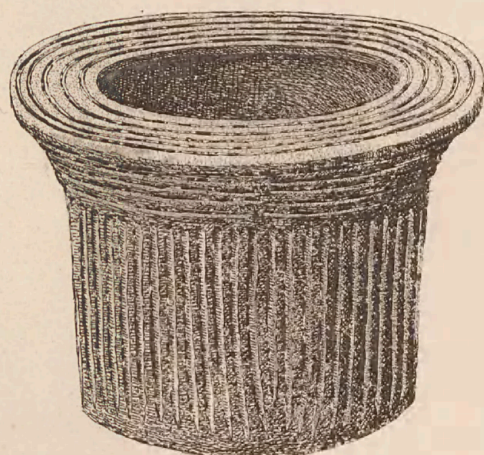
h

a

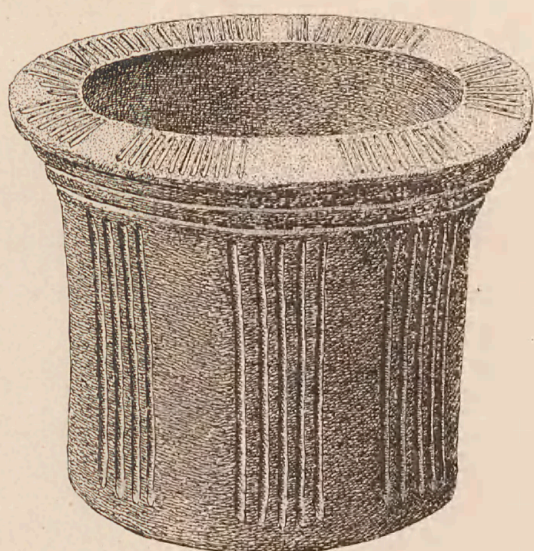
g

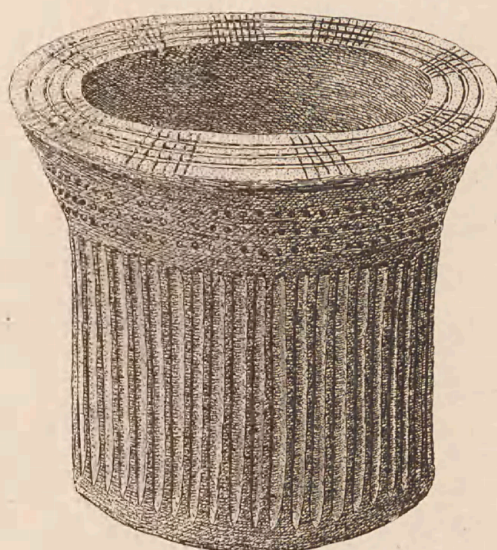
b

c

d

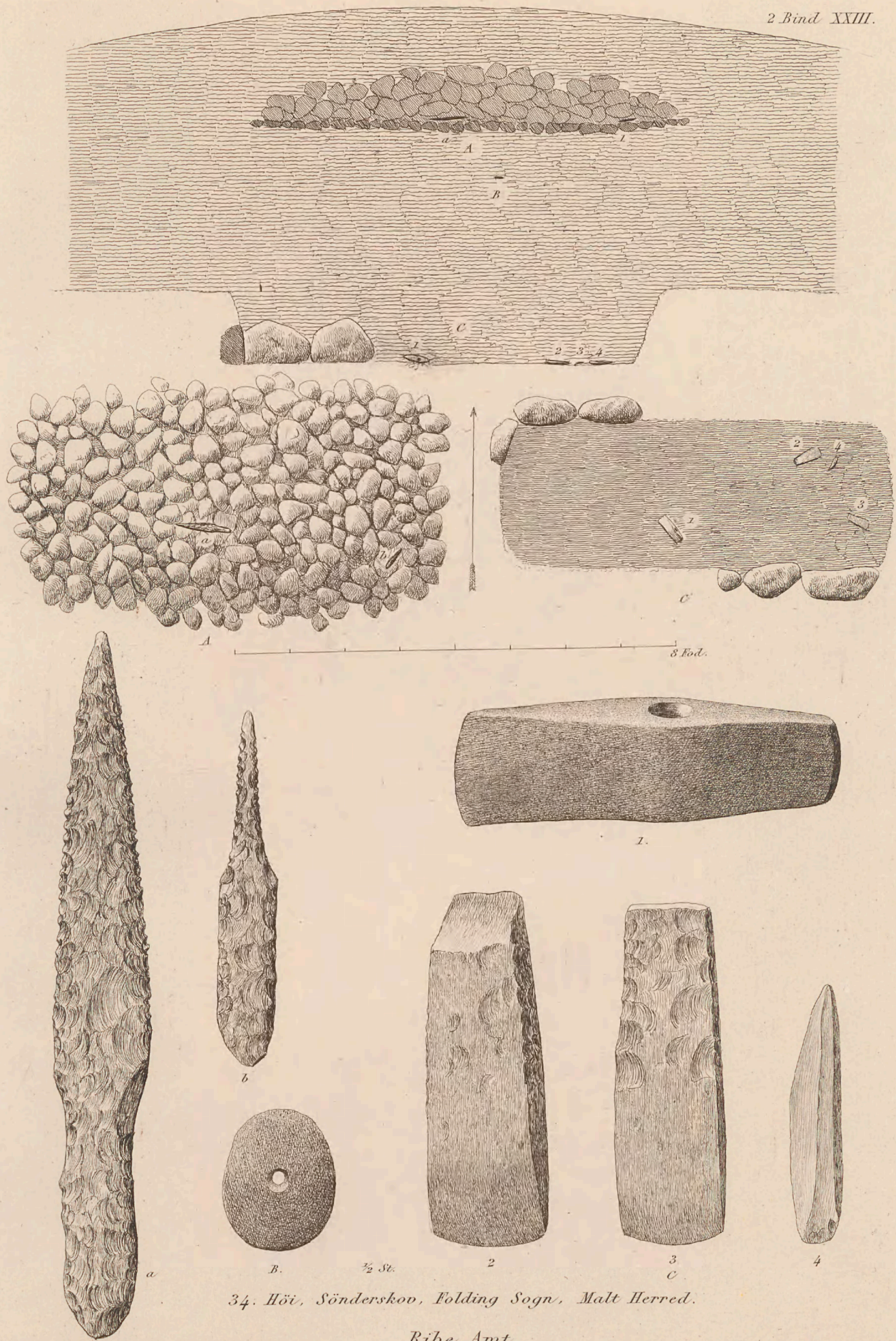
e

$\frac{1}{2}$ St.

Fund i Høi 33, Böstrup Matr. 9^a, Ejends Herred.

Viborg Amt.

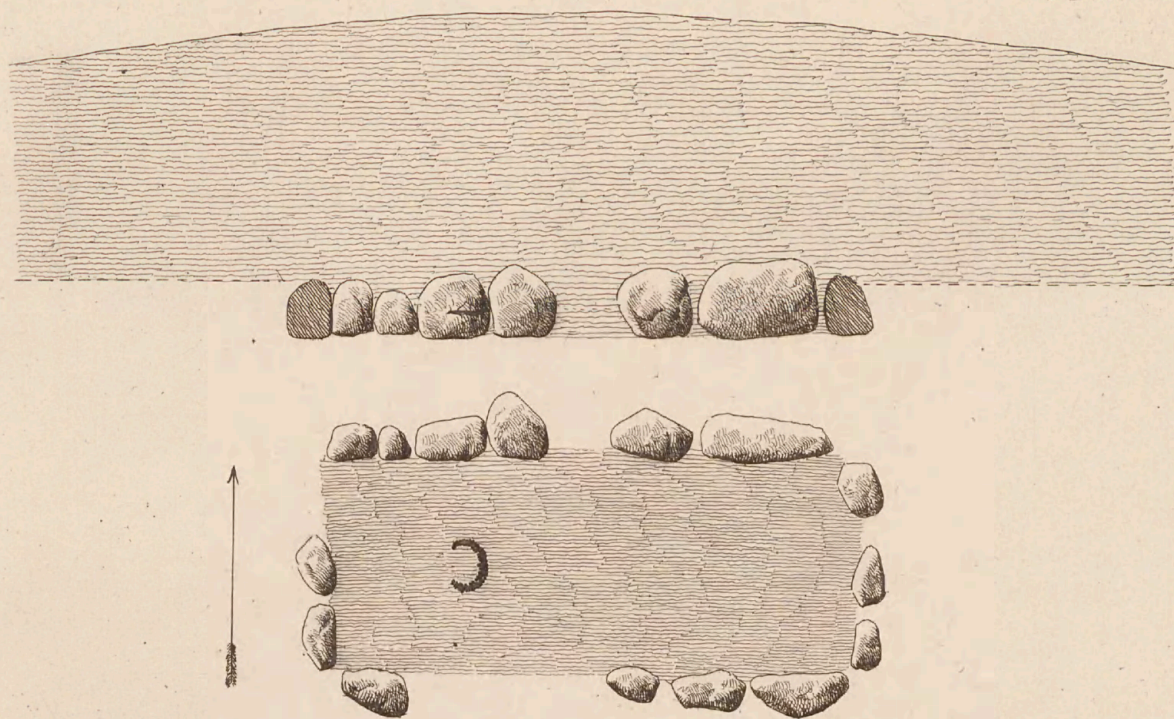

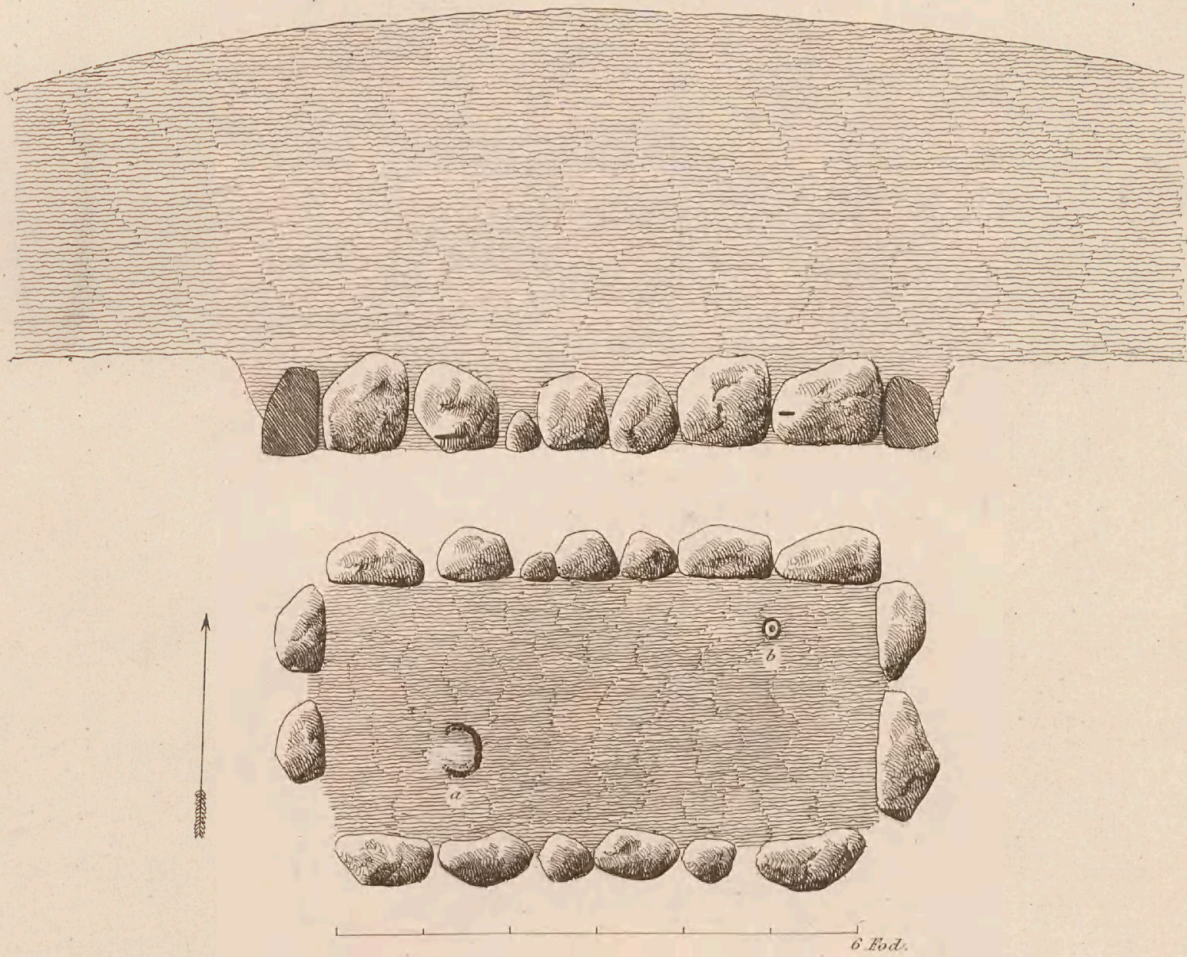
34. Høi, Sønderskov, Folding Sogn, Malt Herred.

Ribe Amt.

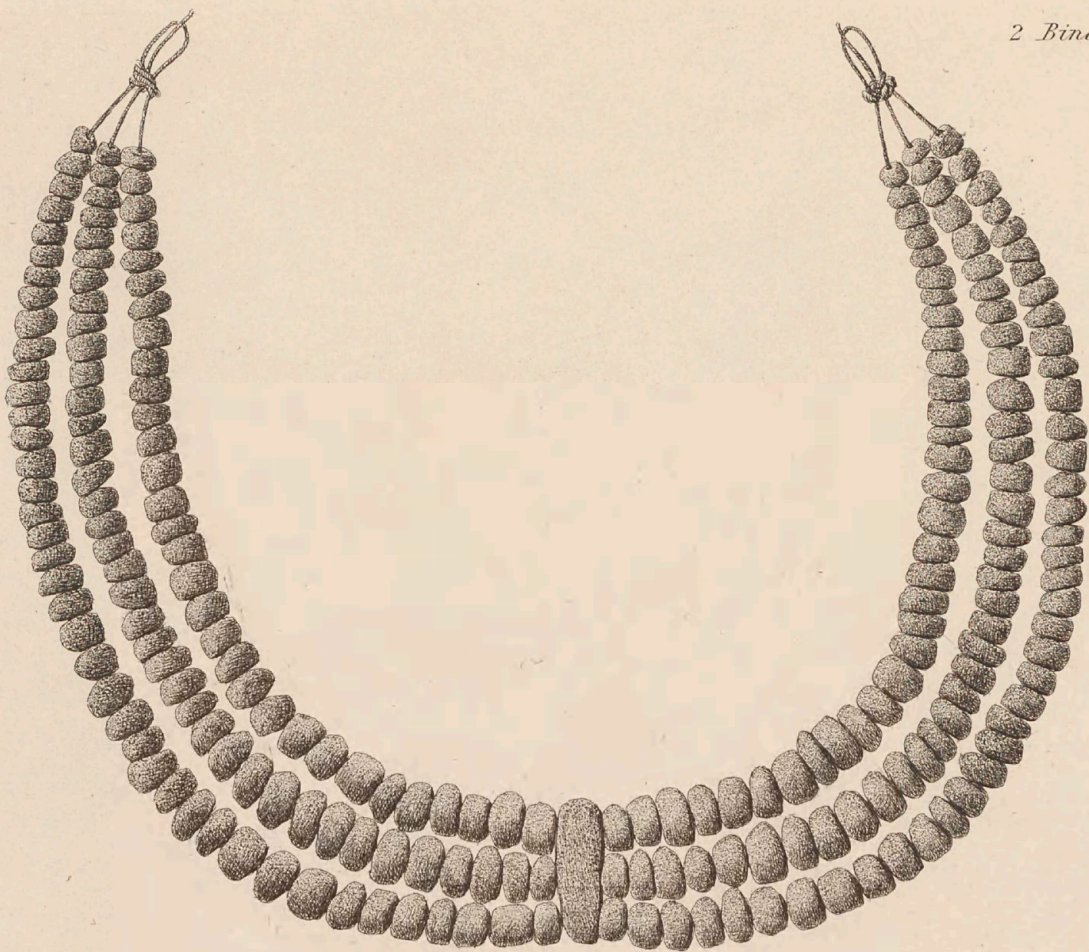
35. Høi, Brøndumdam Matr. 3^b, Brøndum S. Skads Herred.

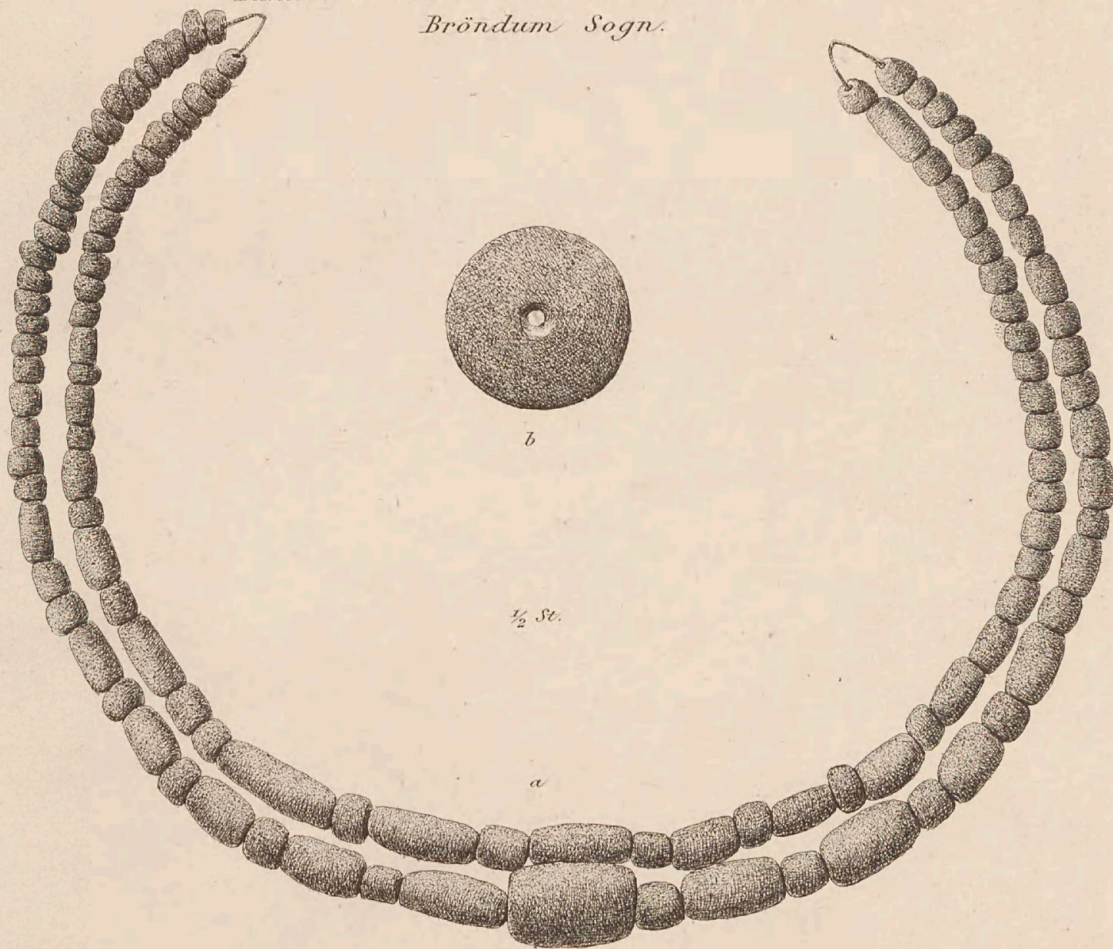
36. Høi, Brøndum Matr. 14^a, Skads Herred.

Ribe Amt.

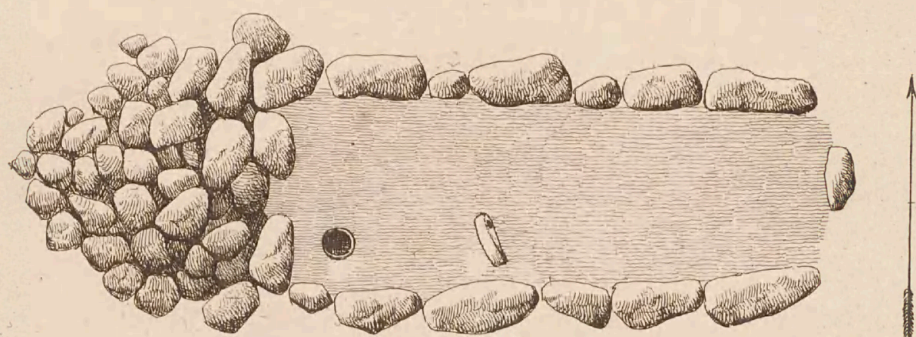

*Fund i Høi 35, Brøndumdam Matr. 3^b,
Brøndum Sogn.*

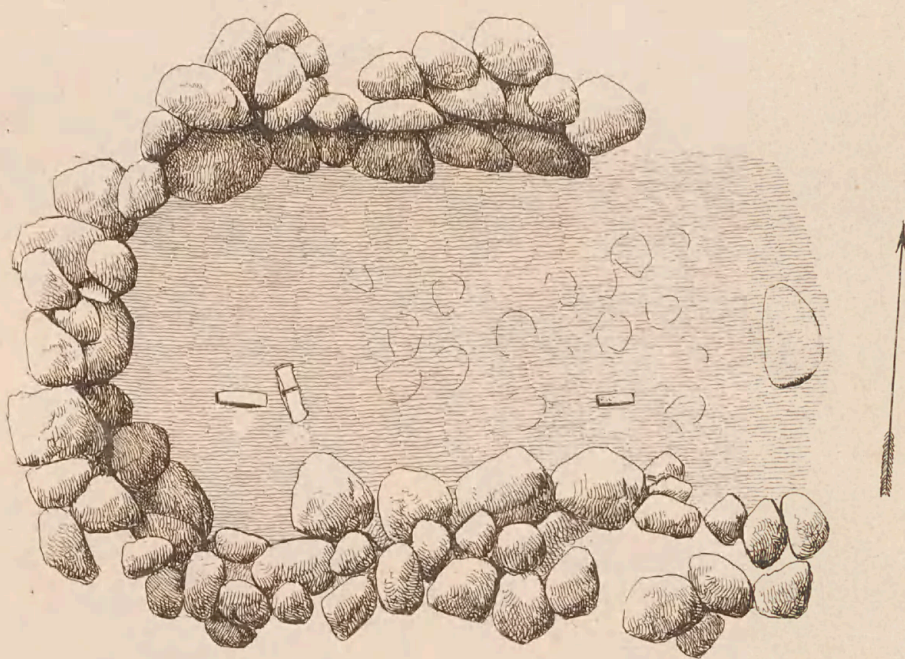

*Fund i Høi 36, Brøndum Matr. 14^a, Skads Herred.
Ribe Amt.*

37. Høi, Skads Matr. 9, Skads Herred.

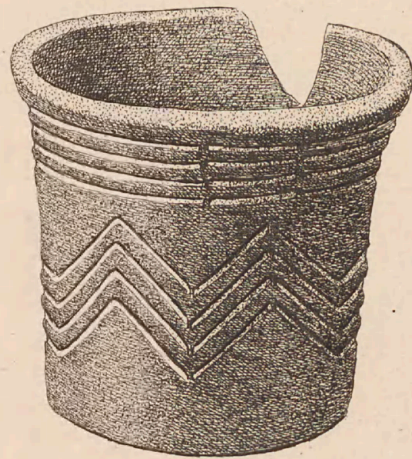
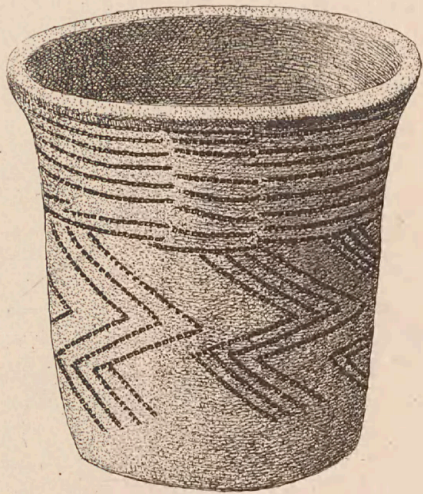
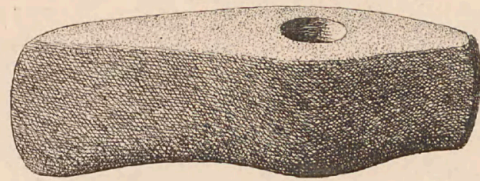
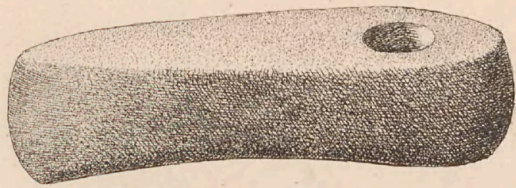

38. Høi, Villebøl Matr. n^b, Ribe Herred.

6 Fod.

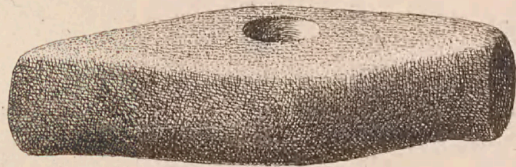
Ribe Amt.

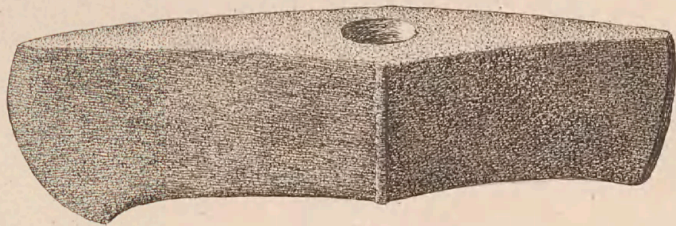

37. Skads Matr. 9, Skads H.

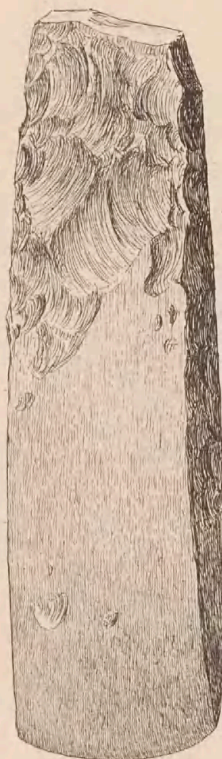
39. Skads Matr. 8, Skads H.

d

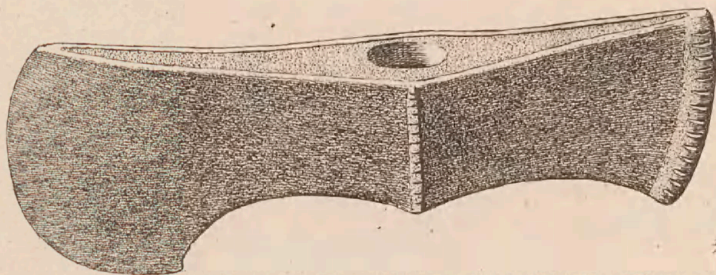
a

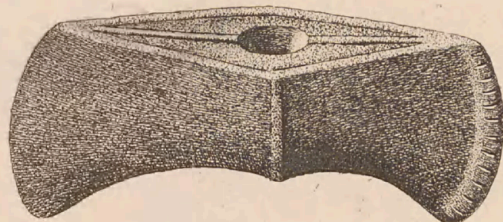
b

38. Villeböl Matr. II^b, Ribe H.

$\frac{1}{2}$ St.

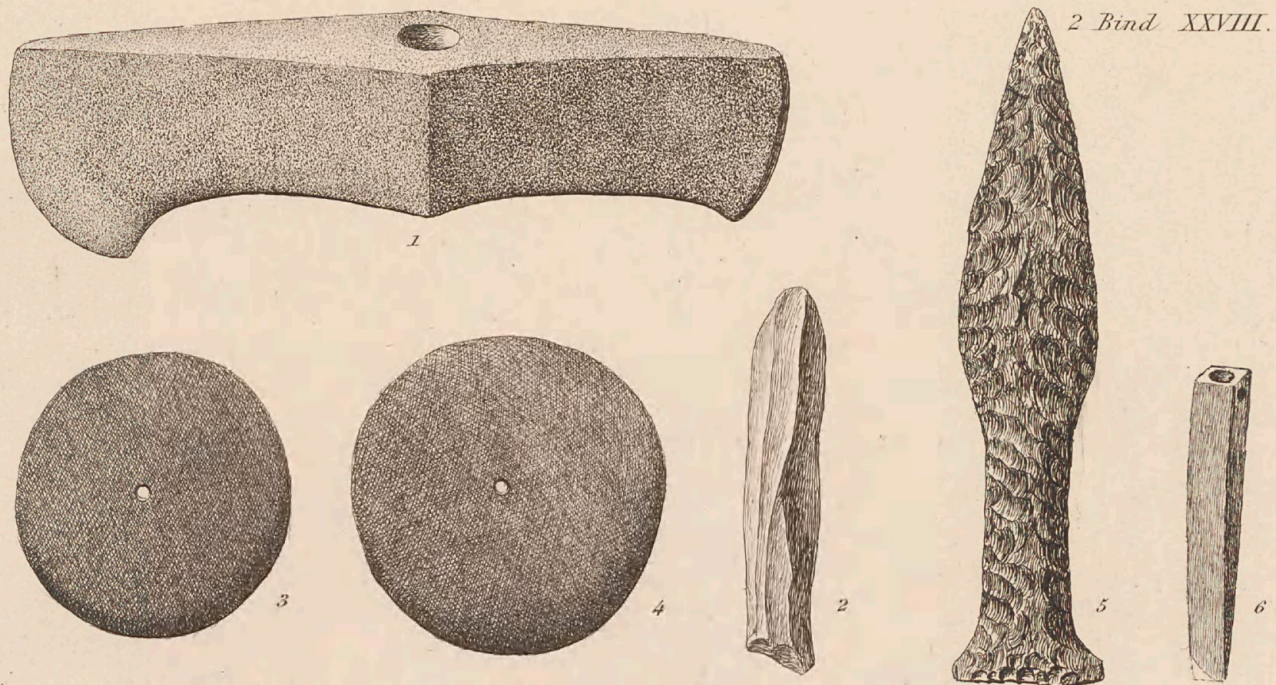

40. Kjærsig, Brøndum S. Skads H.

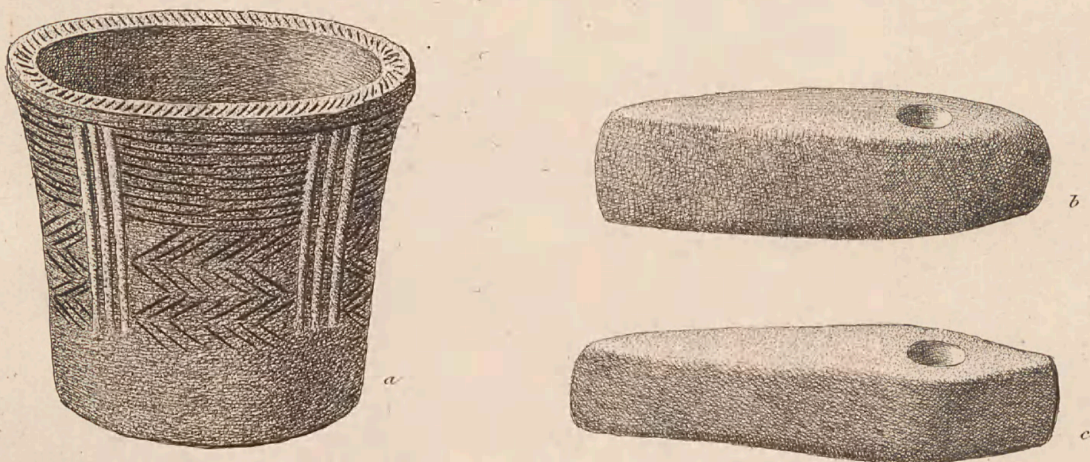
41. Guldager, Skads H.

Höifund i Ribe Amt.

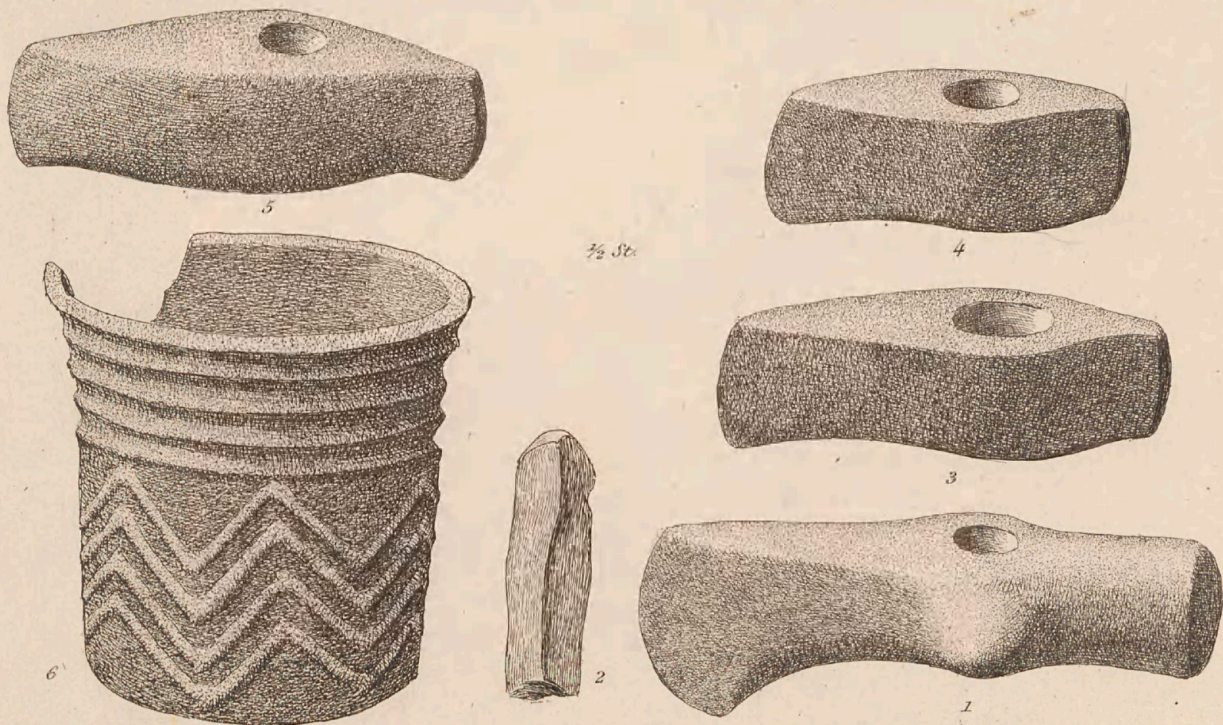

42. Fund i Rishöt ved Finnerup, Hanning S. Bølling Herred.

43. Fund i en Høi ved Bukhjar Matr. 8^a, Assing S. Hammerum Herred.

44. Fund i en Høi ved Skarrild, Hammerum Herred.
Ringkjøbing Amt.

